

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

СУДСКИ БУЏЕТСКИ СОВЕТ

Бр. 02-580/14

27.04.2021 год.

С К О П Ј Е

Согласно член 9 алинеја 6 од Законот за судски буџет (Службен весник на РМ 60/2003, 37/06, 103/08 и 145/10), Судскиот буџетски совет на 163 та седница одржана на 27.04.2021 година донесе

ИЗВЕШТАЈ

ЗА РЕАЛИЗАЦИЈАТА НА СУДСКИОТ БУЏЕТ ЗА 2020 ГОДИНА

1. РЕЗИМЕ

Согласно член 9 алинеја 6 и член 18 од Законот за судски буџет (Службен весник на РМ 60/2003, 37/06, 103/08 и 145/10), Судскиот буџетски совет (СБС) изготвува Годишен извештај за извршувањето на судскиот буџет (Извештај) и го доставува до Министерството за финансии, Владата на Република Северна Македонија и Собранието на Република Северна Македонија.

Извештајот содржи податоци за реализацијата на судскиот буџет во 2020 година за раздел 29010-Судска власт и по единки корисници на судската власт, податоци за работата на СБС во текот на годината, како и за целите и предизвиците во наредниот период.

Извештајот е изработен врз основа на Стратешкиот план на судската власт за периодот 2020-2022 година, Програмата за работа на СБС за 2020 година, конечната годишна распределба на буџетот на судската власт за 2020 година, поединечните извештаи на единките корисници за нивната работа и за реализацијата на нивните буџети.

Буџетот на судската власт за 2020 година за раздел 29010-Судска власт е реализиран со **99,43 %** од одобраниот буџет, со што е остварена една од основните цели на СБС за висок процент на реализација, а неизмирените обврски на судската власт направени во текот на 2020 година се сведени на минимум. Со Единствениот план за вработување за 2020 година беа предвидени 90 нови вработувања од кои се реализираа 61, како и 156 унапредувања од кои се реализираа 119 унапредувања.

Согласно Програмата за работа на СБС за 2020 година, покрај тековното работење, СБС работеше на остварување на следните цели:

- анализа на законската рамка со која се регулира работењето на СБС и неговата стручна служба и изработка на барање за потребни законски измени,
- реализација на активности во Стратегијата за реформа на правосудниот сектор чиј носител е СБС,
- целосна примена на Автоматизираниот буџетски менаџмент систем (АБМС),
- зајакнување на отчетноста и транспарентноста на работењето на СБС.

СБС подготви предлог текст за измена на Законот за судски буџет со цел заокружување на финансиската независност на судската власт и го достави до Министерството за правда и усвои нови Критериуми и методологија за изготвување на судскиот буџет и Методологија и критериуми за распределба на средствата од Судскиот буџет на судовите, Судски совет на РСМ, Виш управен суд, Управен суд и Академија за суди и јавни обвинители

Во 2020 година светот се соочи со здравствена криза предизвикана од САРС Ковид вирусот и заштитата на јавното здравје се наметна како примарна цел во сите сфери на животот, вклучително и на работните места. Владата на РСМ пропиша посебни услови за работа и рестриктивни мерки за работење и движење кои имаа огромно влијание на нормалниот начин на работа на институциите. Се намена потреба од нов начин на организација на работата заради големиот број отсуства на вработените поради зараза со КОВИД вирусот или изолација, со цел да се обезбеди пристап до правдата на сите физички и правни лица. СБС ја примени можноста предвидена со Деловникот за работа за on-line одржување на седниците.

2. ВОВЕД

Судскиот буџетски совет (СБС) согласно Законот за судски буџет е надлежен за планирањето на потребните средства за функционирање на судската власт и извршување на судскиот буџет. Со судскиот буџет се финансираат судовите, Судскиот совет на РСМ и Академијата за судии и јавни обвинители (во натамошниот текст: единки корисници).

Согласно Законот за судови судската власт ја остваруваат судовите како самостојни и независни органи. Судовите своето работење го темелат на Уставот, законите и меѓународните договори кои се дел од правниот поредок на РСМ.

Уставот на Република Македонија од 1991 година, начелото на поделба на власта го смета за основа на политичкото и правното уредување на државата и се очекува секоја од трите власти да ги обавуваат своите функции во рамките на надлежностите независно една од друга, но со меѓусебна соработка, комуникација и координација. Концептот на поделба на власта заснован врз принципот на владеење на правото и независноста на судството единствено ќе се обезбеди преку обезбедување соодветни материјални, финансиски и технички предуслови за нормално извршување на функциите.

Независноста и самостојноста при функционирањето на судската власт во голема мера зависи од исполнувањето на два меѓународно прифатени стандарди и практики:

- За судската власт е потребно да се обезбедат перманентни и стабилни финансиски средства и
- Подготовката, утврдувањето и усвојувањето на буџетот за судската власт е потребно да се спроведе на тој начин што ќе овозможи активна улога на самата судска власт од една страна, и од друга страна ќе се спречи влијанието врз

судството од страна на државните органи кои учествуваат во процесот на утврдувањето и распределбата на финансиските средства за судската власт.

Исклучително значаен придонес кон процесот на финансиско осамостојување на судската власт е донесувањето на Законот за судски буџет во 2003 година, со кој средствата за финансирање на судската власт се изразени како посебен дел од Буџетот на РСМ, а потоа Измената на Законот за судски буџет од 2010 година, со која се предвидува определување на судскиот буџет како процент од Бруто домашниот производ. За жал, оваа одредба од Законот иако претставува законско заокружување на независноста на судската власт, сè уште не е имплементирана.

ВИЗИЈА на судската власт на РСМ

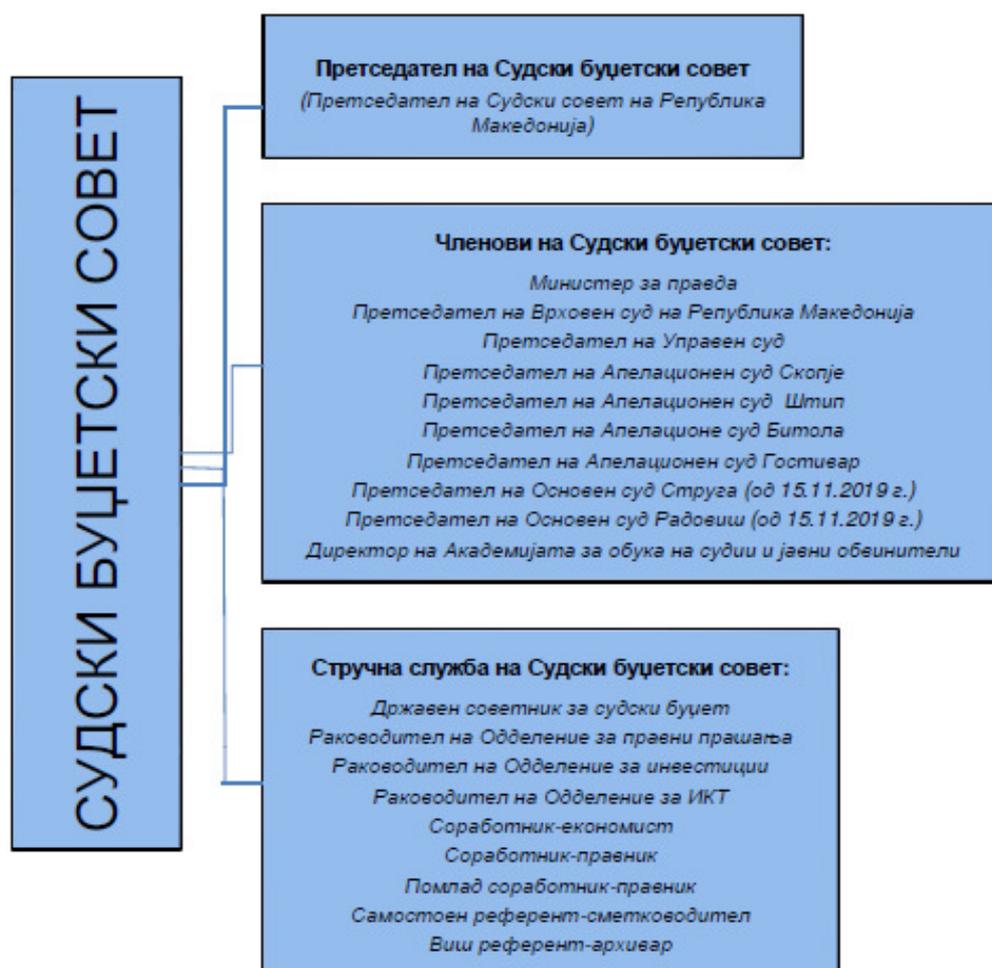
Независно, непристрасно, професионално, стручно, ефикасно, ефективно, отчетно и транспарентно судство, засновано на општоприфатените стандарди за владеење на правото, кое ја има довербата на граѓаните.

МИСИЈА на судската власт на РСМ

Судството во Република Северна Македонија ја обезбедува и гарантира заштитата на човековите права и слободи, преку правично судење со доследна примена на Уставот, законите и ратификуваните меѓународни договори.

3. СТАТУС, РАКОВОДСТВО, НАДЛЕЖНОСТ И ОРГАНИЗАЦИОНА СТРУКТУРА НА СУДСКИ БУЏЕТСКИ СОВЕТ

Согласно Законот за судски буџет („Службен весник на РМ“ бр. 60/03, 37/06, 103/08 и 145/10), судскиот буџет е дел од Буџетот на Република Македонија, издвоен како посебен дел означен со Судска власт. За вршење на работите во врска со судскиот буџет е задолжен Судскиот буџетски совет, кој е составен од претседател и 10 членови.

Структура на Судскиот буџетски совет 2020 година¹

¹ Во работата на Судскиот буџетски совет учествуваат и претставници од Министерството за финансии, но без право на одлучување.

Судскиот буџетски совет, покрај тоа што е одговорен за планирање и извршување на годишниот буџет за цела судска власт, ги има и следниве надлежности:

- ги утврдува критериумите и методологијата за изготвување на судскиот буџет;
- врши распределба на средствата од судскиот буџет на судовите и презема мерки за навремено извршување на судскиот буџет;
- одобрува средства за нови вработувања во судовите во рамките на утврдениот судски буџет за маса на исплата на плати;
- го назначува внатрешниот ревизор;
- го донесува Деловникот за работа на Судскиот буџетски совет и другите внатрешни акти;
- го изготвува годишниот извештај за извршувањето на судскиот буџет;
- врши пренамена на намената на средствата определени во делот „Судска власт“ и го овластува Претседателот на СБС да врши пренамена на средствата определени во делот судска власт до определен износ;
- спроведување на постапки за групни јавни набавки за единките корисници;
- врши други работи предвидени со закон.

Стручните и административните работи на Судскиот буџетски совет ги врши **Стручната служба** на Судскиот буџетски совет. Стручната служба, која е формирана како внатрешна организациона единица на Судскиот совет на Република Северна Македонија, ги врши следниве работи:

- ги извршува одлуките на Судскиот буџетски совет;
- ги разработува финансиските показатели поврзани со барањата на единките корисници и ги следи нивните материјални потреби;
- ги изготвува Деловникот за работа на Судскиот буџетски совет и другите внатрешни акти, како и критериумите и методологијата за подготвување на судскиот буџет и ги поднесува на Судскиот буџетски совет на усвојување и
- врши други работи доверени од Судскиот буџетски совет

4. РЕАЛИЗИРАНИ АКТИВНОСТИ НА СУДСКИОТ БУЏЕТСКИ СОВЕТ ВО 2020 ГОДИНА

Стратешкиот план заедно со предлог буџетот за судската власт претставува интегрален дел од системот на планирање и буџетирање и ја презентира потребата од унапредување на условите за работа на судската власт заради постигнување на стратешките приоритети и цели: обезбедување и гарантирање на независноста на судството, зголемување на ефикасноста на судовите и јакнење на довербата на јавноста, обезбедување на со закон предвиденото ниво на судскиот буџет за непречено извршување на функциите на институциите на судската власт и континуирано унапредување на стручноста и вештините на судиите и судската администрација.

Остварувањето на стратешките цели подразбираше реализација на низа активности, за што беше потребно да се обезбедат соодветни финансиски средства, како и иницирање на измена на законите од областа на судството со кои се регулира работата и постапувањето на институциите од судската власт.

Со оглед дека Стратегијата за реформа во областа на правосудството за периодот 2017-2022 година опфаќа имена на бројни закони, предизвикот за судската власт во идниот период ќе биде спроведување на реформите и постигнување на значителни резултати во сите аспекти на работењето.

Согласно Програмата за работа на Судскиот буџетски совет за 2020 година и согласно Стратегијата за реформа на правосудниот сектор 2017-2022 година, Судскиот буџетски совет во соработка со Министерството за правда како носител на Стратегијата и во соработка со Министерството за финансии во рамките на активноста од стратешка цел број 2- Реформа на правосудството, Независност и непристрасност :

*2.1.5- Самостоен и одржлив судски буџет, конзистентен на законската определба од Бруто националниот доход- Подобрување на состојбата со примена на Законот за судски буџет преку спроведување на активност
Анализа за можностите од доследна примена на Законот за судски буџет како и подобрување на неговата примена на годишно ниво*

изготви предлог Изменување и дополнување на Законот за судски буџет. Активноста се реализира во помош од Проектот за поддршка на судските реформи преку ИПА фондот за што позитивно се изјаснија членовите на Управувачкиот комитет на Проектот.

Предлогот за изменување и дополнување на Законот беше подготвен од работна група составена од судии и претставници на министерството за правда и министерството за финансии, а потоа текстот беше утврден и усвоен на 153 седница на Судскиот буџетски совет одржана на ден 29.10.2020 година.

Судскиот буџетски совет ја нагласува загриженоста дека постојаното одбивање на буџет што е далеку под 0,8 % ја загрозува независноста на судството и може да претставува пречка во претстојните преговори за прием во ЕУ. Целта на измените е да се отстранат сериозните пречки што го попречуваат одобрувањето на буџетот во дефинираниот процент како и отстранувањена потребната согласност од Министерството за финансии и Министерството за информатичко општество и администрација при постапките за пополнување на испразнетите работни места во судството и при реализација на буџетот од сите аспекти. Исто така, предлогот вклучува одредени технички ажурирања.

Измените и дополнувањата на Законот за судски буџет во делот со кој се регулира постапката за подготовка на предлог буџетите на единките корисници на судската власт и Предлог буџетот на судската власт ќе се изработат во наредниот период, по донесувањето на новиот Закон за буџети со цел постигнување на усогласеност.

Согласно Програмата за работа на Судскиот буџетски совет за 2020 година и согласно Стратегијата за реформа на правосудниот сектор 2017-2022 година во рамките на активноста од стратешка цел број 2- Реформа на правосудството, Независност и непристрасност :

2.1.6 Самостоен и одржлив судски буџет, конзис тентен на законската определба од бруто националниот доход, унапредување на начинот и постапката за распределување на средствата од судскиот буџет,

на 142 седница одржана на 21.01.2020.година СБС усвои Методологија и критериуми за распределба на средствата од Судскиот буџет на судовите, Судски совет на РСМ, Виш управен суд, Управен суд и Академија за судии и јавни обвинители.

Заради подобрување на постапката на изработка на предлог буџетот на судската власт, на 148 седница одржана на 06.07.2020 година усвои Критериумите и методологијата за изготвување на судскиот буџет.

Во процесот на подготовка на наведените документи СБС соработуваше со консултанти обезбедени преку Проектот за поддршка на судските реформи преку ИПА фондот.

4.1. СЕДНИЦИ НА СУДСКИОТ БУЏЕТСКИ СОВЕТ

Судскиот буџетски совет работи на седници на кои се разгледуваат прашања поставени на дневен ред од претседателот на СБС, членовите на СБС или прашања иницирани од страна на единките корисници. Во текот на 2020 година СБС одржа 17 седници, на кои беа донесени одлуки во врска со распределбата на буџетот наменет за судската власт и неговото извршување. Исто така во континуитет се следеше реализацијата на судскиот буџет со цел донесување одлуки за пренамена на средствата заради обезбедување максимална реализација на буџетот.

Поважни одлуки донесени во текот на 2020 година:

	НАЗИВ НА ОДЛУКА	БРОЈ НА ОДЛУКИ
1.	Одлука за годишна распределба на средства	2
2.	Одлука за конечна годишна распределба на средства	2
3.	Одлука за измена и дополнителна распределба на средства	4
4.	Одлука за пренамена на средства	5
5.	Одлука за усвојување на годишна програма за капитални расходи	1
6.	Одлуки за измени на годишна програма за капитални расходи од Буџет-Судска власт	3
7.	Одлука за овластување на Претседателот на СБС да врши пренамена на средства	1
8.	Одлука за одобрување на средства на Врховниот суд за превентивно, постгаранциско одржување и адаптивно одржување на информатичко комуникациската технологија во судскиот систем на РСМ за 2020 година	1
9.	Одлука за усвојување на програма за работа на СБС	1
10.	Одлука за усвојување на извештајот за работа на СБС и реализација на Судскиот буџет за 2019 година	1
11.	Одлука за усвојување на извештајот за работа на СБС и реализација на Судскиот буџет заклучно со 31.07.2020 година	1

12.	Одлука за спроведување групни јавни набавки за 2020 година	1
13.	Одлука за измена и дополнување на одлука за спроведување на групни јавни набавки за 2020 година	1
14.	Одлука за склучување на договор со ЈП „Службен весник на РСМ“	1
15.	Одлука за усвојување на единствен годишен план за вработување за 2020 година	1
16.	Одлука за усвојување на Критериуми и методологија за распределба на средства од судски буџет на судовите, ССПСМ и Академијата на судии и јавни обвинители	1
17.	Одлука за усвојување на Критериумите и методологијата за подготовка на судскиот буџет	1
18.	Одлука за обезбедување средства за исплата на додатоци од плата за месеците: јануари, февруари, септември, октомври, ноември и декември 2020 година	6
19.	Одлука за одобрување на средства	1
20.	Одлука за формирање на работна група	2
21.	Инструкции за подготовка на предлог буџетските барања на единките корисници на судската власт за 2021 година	1
22.	Програма за работа на Судски буџетски совет за 2021 година	1

5. СУДСКИ СИСТЕМ И ОБЕМ НА РАБОТА

Структурата на судскиот систем е утврдена со Уставот на Република Северна Македонија и Законот за судовите.

На врвот на судскиот систем е Судскиот совет на РСМ. Судскиот совет е самостоен и независен орган на судството кој ја обезбедува и гарантира самостојноста и независноста на судската власт.

Врховниот суд на РСМ е највисок суд во Република Северна Македонија и го обезбедува единството во примената на законите од страна на судовите.

Основните судови судат предмети од граѓанската и кривичната област и истите се организирани како судови со основна и со проширена надлежност. Апелационите судови постапуваат во втор степен и тоа по жалби изјавени против одлуките на основните судови.

Управниот суд и Вишиот управен суд постапуваат по предмети од управната материја со надлежност на целата територија на РСМ.

Академијата за судии и јавни обвинители е јавна установа чија основна цел е да обезбеди компетентно, професионално, независно, непристрасно и ефикасно вршење на судиската и обвинителската функција преку селекција, организирање и спроведување на почетна обука на кандидатите за судии и обвинители во основните судови, односно основните обвинителства и постојано и стручно усовршување на судиите и обвинителите и судската администрација и обвинителските службеници.

Прегледот на судскиот систем на Република Северна Македонија ни овозможува да го согледаме бројот и видот на институции од судската власт кои се финансирани со средствата од Буџетот на РСМ наменети за судска власт, а понатамошното разгледување на нивното работење и трошење ќе ни даде увид во извршувањето на судскиот буџет за 2020 година.

Во периодот од 1.01.2020- 31.12.2020 година со работата на судовите опфатени се вкупно 543.145 предмети во работа, од кои во текот на годината биле решени 443.551 предмети.

Бр.	Суд	Нерешен и предмети од претходната година	Примени предмети	Вкупно предмети во работа	Решени предмети	Нерешени предмети на крајот од годината	Разлика од нерешени предмети на почеток и крај на годината
1	Врховен суд на РСМ	1255	4517	5772	4829	943	312
2	Виш управен суд	1699	3951	5650	4503	1147	552
3	Управен суд	5072	8579	13651	9260	4391	681
	ВКУПНО	8026	17047	25073	18592	6481	1545
АС БИТОЛА - Основни судови							
1	АС Битола	480	4897	5377	4836	541	-61
2	АС Гостивар	338	4058	4396	3925	471	-133
3	АС Скопје	8685	12553	21238	14705	6533	2152
4	АС Штип	235	3907	4142	3981	161	74
	ВКУПНО	9738	25415	35153	27447	7706	2032
АС БИТОЛА - Основни судови							
1	ОС Битола	3578	19712	23290	19588	3702	-124
2	ОС Крушево	194	1532	1726	1485	241	-47
3	ОС Охрид	4247	12115	16362	12286	4076	171
4	ОС Прилеп	3293	17089	20382	15506	4876	-1583
5	ОС Ресен	401	2872	3273	2732	541	-140
6	ОС Струга	2016	12060	14076	11380	2696	-680
	ВКУПНО	13729	65380	79109	62977	16132	-2403
АС ГОСТИВАР - Основни судови							
1	ОС Гостивар	5840	24654	30494	24113	6381	-541
2	ОС Дебар	347	6747	7094	6758	336	11
3	ОС Кичево	1454	11893	13347	11296	2051	-597
4	ОС Тетово	2611	39602	42213	39327	2886	-275
	ВКУПНО	10252	82896	93148	81494	11654	-1402
АС СКОПЈЕ - Основни судови							
1	ОС Велес	2304	13416	15720	13540	2180	124
2	ОС Гевгелија	735	8310	9045	8525	520	215
3	ОС Кавадарци	911	8386	9297	8258	1039	-128
4	ОС Кратово	155	1666	1821	1579	242	-87
5	ОС Крива Паланка	1073	3963	5036	3992	1044	29
6	ОС Куманово	3943	28919	32862	29027	3835	108
7	ОС Неготино	1316	6321	7637	6414	1223	93
8	Основен кривичен суд Скопје	12090	41107	53197	37984	15213	-3123
9	Основен граѓански суд Скопје	21427	80569	101996	82146	19850	1577
	ВКУПНО	43954	192657	236611	191465	45146	-1192

АС ШТИП - Основни судови

1	ОС Берово	810	3212	4022	3364	658	152
2	ОС Виница	295	3172	3467	2984	483	-188
3	ОС Делчево	731	4685	5416	4424	992	-261
4	ОС Кочани	2234	9484	11718	9231	2487	-253
5	ОС Радовиш	584	6119	6703	6101	602	-18
6	ОС Св. Николе	364	4571	4935	4575	360	4
7	ОС Струмица	2887	15405	18292	14778	3514	-627
8	ОС Штип	3487	16011	19498	16119	3379	108
	ВКУПНО	11392	62659	74051	61576	12475	-1083

Вкупно за судовите на цела територија на Р.С. Македонија

	ВКУПНО	97091	446054	543145	443551	99594	-2503
--	---------------	--------------	---------------	---------------	---------------	--------------	--------------

ПРИЛИВ НА ПРЕДМЕТИ ВО СУДОВИТЕ ВО РСМ ВО 2020 ГОДИНА

6. РЕСУРСИ СО КОИ РАСПОЛАГА СУДСКАТА ВЛАСТ

6.1. ЧОВЕЧКИ РЕСУРСИ

6.1.1. КАДРОВСКА СОСТОЈБА ВО СУДСКАТА ВЛАСТ ВО 2020 ГОДИНА

Човечките ресурси се најважните ресурси со кои располага секоја судска власт, а овој факт најдобро се прикажува со високото процентуално учество на расходите за човечки ресурси, кои што изнесуваат над 80 % во структурата на расходната страна на судскиот буџет.

Квалитетот, обемот и степенот на развој на човечките ресурси и нивниот потенцијал го условува функционирањето, независноста и ефикасноста на судската власт, како и степенот на доверба во судската власт во општеството. Носечкиот столб во обезбедувањето и заштитата на правдата, човековите права и слободи е судијата, па оттука обезбедувањето на соодветни услови од сите аспекти за непречно реализирање на истата е дефинирано како приоритет на СБС.

Утврдувањето на бројот на потребни судиски места во судовите е во надлежност на Судскиот совет на РСМ, а Советот на судската служба дава согласност за актите за внатрешна организација и систематизација на судовите од аспект на судската служба, која ја сочинуваат судските службеници и лицата вработени во судовите кои вршат административно технички и помошни работи. За судската полиција, бројот на вработени по судови го определува министерот за правда. Бројот на вработените и нивната квалификациона структура, пред се, зависи од надлежностите и видот на соодветниот суд, но и од наследените историски состојби. За вработените во Судски совет на РСМ и Академијата за судии и јавни обвинители како административни вработени се применува Законот за административни службеници и Министерството за информатичко општество и администрација е надлежно за одобрување на актите за внатрешна организација и систематизација.

Согласно систематизацијата на судиски места донесена од Судскиот совет на РСМ на ниво на судска власт постои потреба од 636 судии. Со состојба од 31.12.2020 година пополнети се 493 судиски места (број на активни судии, без судиите на кои им мирува судиската функција по разни основи). Процентот на пополнетост на судските места изнесува 77,52 %.

На ниво на судска власт судовите имаат систематизирано 4.718 работни места за судската служба од кои со состојба од 31.12.2020 година пополнетоста е 2.265 лица. Процентот на пополнетост на слободните систематизирани работни места изнесува 48,00 %.

Бројот на систематизирани работни места во Судски совет на РСМ и Академија за судии и јавни обвинители изнесува 104, а пополнети се 52,88 %.

Во однос на бројот на систематизирани работни места (Табела 1) треба да се напомене дека постои потреба од анализа на потребни видови работни места и бројот на извршители и оптимализација на истите преку следење на трендот на движење на бројот на предмети во судовите, намалување на бројот на судии и сл.

Бројот на вработени во судската власт на 31.12.2020 година изнесува 2.828 лица, а на ден 31.12.2019 година биле вработени вкупно 2.834 лица. Во наредната табела е дадено движењето на бројот на вработени во судската власт од 2018 до 2020 година и тоа по поделни категории при што е евидентно намалување на бројот на активни судии секоја година.

		2018	2019	2020
1	Членови на Судски совет на РМ (ССРСМ)	13	11	13
2	Членови на Совет за утврдување факти (СФ)			
3	Судии	511	499	493
4	Директор на Академија	1	1	1
5	Административни службеници	43	44	44
6	Работници во ССРСМ, СФ и АСЈО	9	9	11
7	Судски службеници	1.912	1.938	1926
8	Судска полиција	194	190	187
9	Работници во судовите	137	142	152
Вкупно		2.820	2.834	2827

Бројот на вработени во Судскиот совет на РСМ и Академија за судии и јавни обвинители е 69 лица и тоа:

Организација	Претседател	Членови	Директор	Раководни административни службеници	Стручни административни службеници	Административни технички службеници	Работник	Вкупен број на вработени
Судски совет на РСМ	1	12		14	7	5	7	46
Академија			1	2	13	3	4	23
ВКУПНО:	1	12	1	16	20	8	11	69

Табела: Број на вработени во Судски совет на РСМ и Академија за судии

Бројот на вработени во судовите на Република Северна Македонија изнесува 2.759 лица, а во табелата подолу е даден бројот на вработени во секој суд по број на судии, број на раководни судски службеници, стручни судски службеници, административно технички службеници, припадници на судска полиција и работници.

Суд	Судии	Раководни судски службеници	Стручни судски службеници	Административно-технички судски службеници	Судска полиција	Работник	Вкупен број на вработени	Сооднос стручни/судии	Сооднос админ/судии
Врховен суд на РМ	22	8	25	22	5	14	96	1,14	1,00
Виш управен суд	14	3	3	10	1		31	0,21	0,71
Управен суд	32	3	28	38	4	3	108	0,88	1,19
АС Скопје	41	3	40	50	7	14	155	0,98	1,22
АС Битола	18	2	16	23	7	3	69	0,89	1,28
АС Штип	11	2	14	18	6	2	53	1,27	1,64
АС Гостивар	11	2	19	10		2	44	1,73	0,91
Основен кривичен суд	52	4	62	211	16	16	361	1,19	4,06
Основен граѓански суд	64	5	81	172	9	13	344	1,27	2,69
ОС Велес	15	2	11	32	7	3	70	0,73	2,13
ОС Куманово	23	3	29	73	6	9	143	1,26	3,17
ОС Битола	17	1	23	72	6	5	124	1,35	4,24
ОС Штип	14	1	12	45	6	4	82	0,86	3,21
ОС Струмица	11	2	12	41	5	6	77	1,09	3,73
ОС Кочани	7	2	6	25	9	3	52	0,86	3,57
ОС Прилеп	13	1	16	48	7	7	92	1,23	3,69
ОС Охрид	16	2	15	47	5	4	89	0,94	2,94
ОС Гостивар	19	1	26	42	5	5	98	1,37	2,21
ОС Тетово	23	1	46	61	7	15	153	2,00	2,65
ОС Кавадарци	6	1	6	25	6		44	1,00	4,17
ОС Неготино	5		2	16	4	1	28	0,40	3,20
ОС Гевгелија	9	2	8	29	5	2	55	0,89	3,22
ОС Кратово	4		2	11	3		20	0,50	2,75
ОС Крива Паланка	6	1	8	14	4	2	35	1,33	2,33
ОС Крушево	2		3	7	3	2	17	1,50	3,50
ОС Ресен	3		4	12	4	1	24	1,33	4,00
ОС Струга	9	1	15	32	4	4	65	1,67	3,56
ОС Свети Николе	3		5	11	4	1	24	1,67	3,67
ОС Веница	3		4	10	5	1	23	1,33	3,33
ОС Делчево	2		5	17	6	3	33	2,50	8,50
ОС Берово	2		3	14	5	1	25	1,50	7,00
ОС Радовиш	4	1	6	16	7	2	36	1,50	4,00
ОС Дебар	4		5	12	4	1	26	1,25	3,00
ОС Кичево	8	1	17	28	5	3	62	2,13	3,50
ВКУПНО:	493	55	577	1.294	187	152	2758	1,17	2,62

Табела: Број на вработени во судовите во РСМ

Анализата на состојбата со човечките ресурси е многу важна за судската власт и со оглед дека носител на судиската функција се судиите, анализите се вршат врз основа бројот на судии на ниво на судска власт и пооделно на ниво на суд. Во табелата се дадени податоци за вкупниот број на вработени во пооделните категории и тоа:

- во колоната раководни се дадени податоци за бројот на судските администратори и сите нивоа на раководни судски службеници, односно судските администратори, самостојните судски советници и раководителите на оддели и одделенија;

- во колоната стручни судски стручни службеници се дадени збирни податоци за сите нивоа на работни места од оваа категорија, односно стручните соработници, информатичари, преведувачи и сл;

- во колоната помошно-стручни службеници каде исто така се дадени податоци за сите нивоа на работни места од оваа категорија, односно записничари, извршители во писарница, доставувачи, архивари, сметководители и благајници и сл;

- пооделно се дадени податоци за лицата вработени во судовите кои вршат технички и помошни работи и припадниците на судската полиција.

Од табелата може да се заклучи дека на ниво на судство со состојба од 31.12.2020 година соодносот на судии со стручните судски службеници е 1,17, а со помошно-стручни судски службеници изнесува 2,62 вработени. Еден дел од судовите се под овој просек, а дел од судовите се над тој просек. Соодносот на стручни судски службеници покажува колку судски службеници од сите нивоа на работни места од оваа категорија има на еден судија. Во оваа бројка се опфатени и информатичарите. Генерално секој сооднос што е над вредност 1 е добар, затоа што тоа покажува дека на секој судија има по еден стручен судски службеник. Податоците воедно покажуваат во кои судови во идниот период треба да се интервенира со зголемување на бројот на вработени во оваа категорија.

Соодносот на вработените од категоријата помошно-стручни судски службеници на судска власт е 2,62 вработени од оваа категорија на еден судија. За овој податок е важно тоа што во судовите е потребно да има по еден записничар за секој судија, соодветен број вработни во судската писарница на еден судија, соодветен број на вработени во сметководственото одделение, во архивата на судот и сл.

6.1.2. ВРАБОТУВАЊА ВО СУДСКАТА ВЛАСТ ВО 2020 ГОДИНА

Вработувањето во судската власт е регулирано со Законот за судска служба, Законот за административни вработени, Законот за вработени во јавниот сектор и Законот за буџет. Судовите изготвуваат План за вработување, врз основа на што СБС изготвува Единствен план за вработување во судската власт, кој се доставува до Министерството за финансии и Министерство за информатичко општество и администрација. Поради неусогласености на Законот за судска служба и Законот за вработени во јавниот сектор, постапката за изготвување на Планот за вработување за 2020 година беше пропратена со бројни проблеми. Министерството за финансии даде согласност на Единствениот годишен план за вработување во судската власт бр. 08-243/365-3 од 11.12.2019 година, а потоа Министерството за информатичко општество и администрација даде поединечни согласности на планот на секој суд во текот на месец јуни. Планот беше изменет еднаш во текот на годината за што е добиено позитвно мислење од Министерството за финансии бр.08-4628/234-2 од 16.11.2020, по што Министерството за информатичко општество и администрација даде согласност на поединечните планови на 10.12.2020 година.

СБС донесе Одлука за усвојување на Единствениот годишен план за вработување во судството за 2020 година бр.02-1464/6 од 25.12.2020 година.

Во Единствениот годишен план за вработувања во судовите за 2020 година беа предвидени 90 вработувања на неопределено време, од кои во 2020 година се реализираа 61 вработувања преку објава на оглас, а за останатите постапката започна во 2020 година и продолжија да се спроведуваат во 2021 година.

	единка корисник	број на извршители
1	ОС Крушево	1
2	ОС Неготино	2
3	ОС Струмица	7
4	ОС Битола	7
5	ОС Гевгелија	1
6	ОС Кочани	2
7	ОС Велес	4
8	ОКС Скопје	11
9	ОГС Скопје	13
10	АС Гостивар	2
11	ОС Радовиш	2

12	Врховен суд	3
13	ОС Куманово	3
14	ОС Делчево	1
15	АС Скопје	1
16	ОС Берово	1
	Вкупно	61

Табела: Број на вработувања на неопределено време во 2020 год согласно Единствениот годишен план за вработувања во судовите за 2020 година

Исто така во 2020 година се реализираа 14 вработувања на неопределено време во постапки за вработување започнати во 2019 година согласно Единствениот годишен план за вработувања во судовите за 2019 година. Во 2020 година реализирано е 1 вработување на неопределено време согласно Единствениот годишен план за вработувања во судовите за 2018 година.

	единка корисник	број на извршители
1	ОС Неготино	2
2	ОС Куманово	2
3	АС Скопје	2
4	ОС Струга	1
5	АС Битола	1
6	ОС Кичево	3
7	Управен суд	1
8	ОС Делчево	1
9	ОС Гостивар	1
	Вкупно	14

Табела: Број на вработувања на неопределено време во 2020 год согласно Единствениот годишен план за вработувања во судовите за 2019 година

Во 2020 година во Судската власт се реализираа 134 вработувања на определено време од еден месец до една година до 31.12.2020 година, како и 9 вработувања по основ на превземање на вработен од друг државен орган.

	единка корисник	број на извршители
1	ОС Скопје 1	25
2	ОС Скопје 2	25
3	ОС Битола	22
4	ОС Тетово	14

5	ОС Велес	4
6	Управен суд	11
7	Судски совет на РСМ	3
8	ОС Дебар	1
9	ОС Делчево	3
10	Врховен суд	5
11	ОС Радовиш	2
12	ОС Кичево	3
13	ОС Крива Паланка	4
14	ОС Неготино	2
15	ОС Охрид	8
16	Академија за судии и јавни обвинители	2
Вкупно		134

Табела: Број на вработувања на определено време во 2020 год.

	единка корисник	број на извршители
1	ОКС	1
2	ОГС	3
3	ОС Тетово	2
4	ОС Кичево	1
2	Управен суд	2
Вкупно		9

Табела: Број на вработувања во 2020 год.со преземање

Во 2020 година во Единствениот годишен план за вработувања во судовите за 2020 година беа предвидени 156 унапредувања за судовите, од кои во 2020 година се реализираа 119 унапредувања преку објава на интерен оглас, а за останатите постапката започна во 2020 година и продолжија да се спроведуваат во 2021 година.

	единка корисник	број на извршители
1	АС Штип	5
2	ОС Велес	1
3	ОС Кавадарци	1
4	ОС Струмица	1
5	ОС Куманово	1

6	АС Скопје	32
7	АС Битола	10
8	ОС Кочани	1
9	Врховен суд	22
10	Управен суд	29
11	ОС Охрид	1
12	АС Гостивар	12
13	Виш управен суд	3
	Вкупно	119

Табела: Број на унапредувања во 2020 год согласно Единствениот годишен план за вработувања во судовите за 2020 година

6.1.3. РЕГИСТАР НА ВРАБОТЕНИ ВО СУДСКА СЛУЖБА

Согласно чл.116 од Законот за судска служба, Стручната служба на Судскиот буџетски совет води Регистар на вработените во судската служба, како единствена база на податоци кои претставуваат класифицирани информации со степен на тајност определен согласно со закон. Судот е должен секој податок за настанатата промена во податоците на вработените во судската служба да го достави до стручната служба на СБС во рок од 15 дена од настанатата промена. Напоредно, судот е должен секој податок за настанатата промена во податоците на вработените во судската служба покрај до стручната служба на СБС во рок од 15 дена од настанатата промена да го достави до Министерството за информатичко општество и администрација, заради внесување на податоците во Регистарот на вработени во јавниот сектор.

Регистарот содржи податоци за: вкупниот број на вработени судските службеници од судската власт; вкупен број на вработени лица во судовите кои вршат технички и помошни работи како и вкупен број на вработени припадници на судската полиција коишто се структурирани според одредени параметри (нивоа на работни места на судски службеници односно припадници на судската полиција со звања по категории коишто се утврдени со закон, вид на работно место, пол, возраст, степен на образование, национална припадност), како и бројот на пријавените и на одјавените вработени лица во тековната година.

Старосната, половата и националната структура на вработените судски службеници е дадена во следните табели.

Пол	Број на вработени	Процентуална застапеност
Мажи	846	37,35
Жени	1.419	62,65
Вкупно	2.265	100

Табела: Полова структура

Возраст	Број на вработени	Процентуална застапеност
0-24 години	10	0,44
25-49 години	1.284	56,69
Постари од 50 години	971	42,87
Вкупно	2.265	100

Табела: Старосна структура

	Македонци	Албанци	Турци	Роми	Срби	Власи	Бошњаци	Други	ВКУПНО
Судска админист	1.795	345	35	27	18	24	10	11	2.265
Проц застапено	79,25	15,23	1,55	1,19	0,79	1,06	0,44	0,49	100

Табела: Национална структура

6.1.4. ОЦЕНУВАЊЕ НА СУДСКИТЕ СЛУЖБЕНИЦИ ЗА 2020 ГОДИНА

Во судовите се воспоставува систем за управување со ефектот на судските службеници. Овој систем го сочинуваат утврдување на работните цели и задачи, утврдување на индивидуалниот план за стручно усовршување, како и постапка за оценување на ефектот на судскиот службеник.

Оценувањето на судските службеници претставува континуиран процес кој има за цел да ја прикаже реалната состојба во судството во врска со квалитетот, стручноста, ефикасноста на работењето и ефективностa во извршувањето службените задачи, односно остварувањето на поставените работните цели на вработените во Судската служба.

Согласно чл.87 ст.20 од Законот за судска служба („Сл. весник на РМ“ бр.43/14, 33/15, 98/15 и 6/16) “ Судскиот администратор, односно претседателот на судот во кој не е избран судски администратор, е должен најдоцна до 31 декември до Судскиот буџетски совет да достави извештај за извршеното оценување.”

Од единките корисници на судската власт до Судски буџетски совет не се доставени извештаи за извршени оценувања на судските службеници за 2020 година, а како причината поради која не се врши оценување се наведува тоа што не е донесен правилник за оценување на судските службеници и непополнетите работни места од категоријата раковони службеници кои треба да бидат вклучени во постапката на оценување.

6.1.5. ГЕНЕРАЛНИ ЗАКЛУЧОЦИ ЗА СОСТОЈБАТА СО ЧОВЕЧКИТЕ РЕСУРСИ

- Во 2020 година во крајно тешки услови предизвикани од КОВИД пандемијата судовите успеаја да реализираат најголем дел од планираните и одобрените вработувања по сите основи, за што голема заслуга имаат вработените вклучени во постапките за вработување во судовите како и членовите на Советот за судска служба за непречено организирање на постапките за нови вработувања и унапредување на вработените;

- за прв пат од донесувањето на Законот за судска служба, со донесување на Правилникот за форма и содржината на интерниот оглас, начинот на поднесување на пријава на пријавата за унапредување, начинот на спроведување на административната селекција и интервјуто, како и начинот на нивно бодирање и максималниот број на бодови од постапката на селекција во зависност од категоријата на работно место за кое е објавен интерниот оглас се реализираа унапредувања на вработените во Врховниот суд на РСМ, четирите апелациони судови, Вишиот управен суд и Управниот суд согласно барањата на овие судови, а во основните судови се реализираа унапредувања на информатичарите и тоа од ниво судски советник во раководители на одделенијата за информатика, таму каде беа исполнети условите за унапредување. Сето тоа имаше позитивно вилјание кај вработените кои добија унапредување, а исто така има за цел да

ги мотивира и останатите вработени преку постигнување позитивни резултати во работењето во наредниот период да бидат унапредени на повисоки звања. Пополнувањето на слободните работни места во постапка со интерен оглас треба да продолжи и во иднина;

- бројот на вработени во категоријата раководни службеници е зголемен во однос на претходните години како резултат на унапредување на вработените и се очекува тоа да влијае позитивно на резултатите во натамошното работење;

- Судовите не се еднакво екипирани, некои судови имаат поголем, а некои помал број вработени како во однос на просечниот број на вработени на ниво на судска власт, така и во однос на потребниот број вработени;

- Структурата на вработени лица по работни места е различна во различни судови и не е соодветна на нивните потреби што претставува сериозен проблем во однос на организација на работењето;

- Во Виш управен суд, АС Битола, АС Гостивар, ОС Гевгелија, ОС Кавадарци и ОС Кичево не се пополнети работните места судски администратор и со тоа е отежнато раководењето и работењето на овие судови.

- Во Судскиот совет на РСМ потребно е вработување на доволен и стручен кадар за обезбедување на функционалност на Одделението за статистика и аналитика во судовите (Судски совет адаптираше простор во кој треба да биде сместен Центарот за информациско-комуникациска технологија, аналитика и статистика што е предвидено со Стратегијата за реформа на правосудниот сектор 2017-2022 година)

- Поради недостиг на доволен број вработени, постоечките вработени извршуваат работни задачи од повисоки звања, а има случаи особено на работните места сметководители и благајници (кои не се пополнети), работните задачи да ги извршуваат лица кои се вработени други работни места;

- Во некои судови постои превработеност на одредени кадри;

- Систематизациите на судовите се предимензионирани во однос на бројот на предвидени работни позиции и бројот на извршители и има потреба од нивно ревидирање и изготвување нови систематизации на работните места што ќе одговараат на реалниот обем на работа на секој суд;

- Вишиот управен суд има многу низок сооднос на вработени од различни категории во однос на другите судови и кадровската состојба овој суд треба да се подобри;

- Во основен кривичен суд Скопје и основен граѓански суд Скопје како и во неколку други судови дел од вработените се ангажирани на определено време до 31.12.2020 година, со што реалната бројка на вработени е помала од прикажаната;

- Законските решенија овозможуваат хоризонтално преместување на вработените лица и истите не се користат доволно во судовите. Не постојат законски можности за друг начин на прераспределување на вработените, иако во одредени судови има потреба од истото (пр. упатување вработен во друг суд, ангажирање на вработените на различни видови работно место);

И покрај тоа што во текот на 2020 година во судовите се реализираа нови вработувања (во рамки на бројот на пензионирања во текот на годината), состојбата на недостиг на соодветен потребен кадар во судството беше присутна и во текот на оваа година. Ова се однесува на:

- раководен кадар кој ќе му помага на претседателот на судот односно судскиот администратор во раководењето со судската служба и вршењето на работите од судската управа (судски администратори во неколку суда, раководители на служба, раководители на судски оддел, раководители на судско одделение, раководители на одделение и сл.);

- потребен стручен и административно технички кадар кој е директно во функција на судиите и остварувањето на нивната функција (судски соработници, дактилографи, раководители на оддели, преведувачи, доставувачи, вработени во писарница и сл.);

- стручни кадри од областа на информатичката технологија, управувањето со човечките ресурси, внатрешна ревизија, јавна внатрешна финансиска контрола, стратешко планирање и сл. односно кадри кои не се директно во корелација со судската функција, но кои современите текови на функционирање на институциите го налагаат како потреба;

-помошно технички кадар (хигиеничарки, возачи и сл).

6.2. ПРОСТОРНИ КАПАЦИТЕТИ

Работата на судската власт се изведува во 36 објекти распоредени на целата територија на Република Северна Македонија со вкупна површина од 84.864м². Судовите располагаат и со дополнителни 6.536м² дадени на користење, најчесто на јавните обвинителства или други корисници. Најголемиот дел од зградите се во сопственост на државата, а дел од нив според катастарската евиденција се во сопственост на судовите. Процесот на префрлање на правото на користење на недвижностите на судските институции не е завршен и тоа се уште претставува проблем за реализирање на одредени капитални зафати потребни за инвестиционо одржување на зградите.

Најголемиот дел од објектите во кои судските институции ја вршат својата дејност, како што може да се види од податоците наведени во табелата, се стари, повеќето се изградени во периодот меѓу 60-тите и 70-тите години од минатиот век. Најстара, од 1935 година е зградата во која работи ОС Кавадарци, а најнова е зградата за Основниот кривичен суд Скопје.

Прегледот на просторните капацитети и староста на објектите по апелациски подрачја е следна:

Реден број	Судска институција	Година на изградба на објект	Нето површина во м ²	Изнајмена површина во м ²
1	Судски совет на РСМ	1972	1.177	/
2	Врховен суд на РСМ	1988	5.422	/
3	Виш управен суд		484	/
4	Управен суд		1.212	/
5	Апелационен суд-Скопје	1964	7.691	1.873
6	ОКС Скопје	1972	3.370	/
7	ОКС Скопје	2018	8.826	
8	ОГС Скопје	1988	7.568	97
9	ОС Велес	1959	2.500	172
10	ОС Гевгелија	1974	2101	187
11	ОС Кавадарци	1935	1.096	/
12	ОС Неготино	1989	658	/
13	ОС Куманово	1960	2.838	420
14	ОС Крива Паланка	1973	989	94
15	ОС Кратово	1973	602	/
16	Апелационен суд-Битола	1958	2.178	535
17	ОС Битола	1974	3.319	/
18	ОС Ресен	1974	548	27
19	ОС Охрид	1960	2.949	246
20	ОС Струга	2004	2.061	192
21	ОС Прилеп	1950	3.747	251
22	ОС Крушево	1978	729	/
23	Апелационен суд-Гостивар	2007	767	/
24	ОС Гостивар	1975	2.673	439
25	ОС Кичево	1966	1.538	103
26	ОС Тетово	1962	3.113	319
27	ОС Дебар	1950	830	67
28	Апелационен суд-Штип	1956	1.988	252
29	ОС Кочани	1968	1258	116
30	ОС Берово	1974	1.026	47
31	ОС Веница	1948	322	/
32	ОС Делчево	1977	1.230	51
33	ОС Струмица	1975	2.695	45

34	ОС Радовиш	1974	1.844	679
35	ОС Штип	1975	2.528	256
36	ОС Свети Николе	1974	896	68
Вкупно			84.864	6.536

Табела: Просторни капацитети на судска власт

Заради обезбедување на услови за нормално функционирање на судовите постои потреба од континуирани активности за инвестиционо и тековно одржување на објектите, поради што судовите во извештаите секоја година ги ажурираат приоритетите во кои треба во најскоро време да се инвестира за да се обезбеди нормално работење. Во повеќето судови во зградите се сместени и други правосудни институции како обвинителства, Државното правобранителство, а во помал број објекти и други државни органи.

6.3. КОМПЈУТЕРСКА ТЕХНИКА И СОФТВЕРСКИ , ПРОГРАМИ ВО СУДСКАТА ВЛАСТ

Технолошката модернизација на судовите и воведување на електронска и компјутеризирана опрема беше еден од приоритетите на судството во изминатиот период. Со воведувањето на софтверските апликации се обезбеди подобрена сигурност на податоците, подобрена евиденција на предметите и полесен пристап до потребни информации, полесна и поквалитетна контрола на работењето на судовите, подобрена транспарентност на работењето, скратување и стандардизирање на судските услуги, намалување на трошоците. И покрај тоа што во 2020 година со Годишната програма за капитални расходи од Буџет судска власт се изврши замена на дел од компјутерската опрема, дел од опремата не е обновен, при што најалармнтна е сосотојбата со серверите кои се постари од 10 години и има потреба од нивна замена со нови. Исто така и системот за аудио и видео снимање на судските рочишта е веќе застарен и има потреба од негова замена (замена на уреди за тонско снимање и инсталирање на нови софтверски пакети). Исто така потребно е замена на внатрешната мрежна инфраструктура, (кабли, свичевите и сл)

Во судската власт во употреба се следните софтверски апликации:

- Софтверски систем АКМИС инсталиран во сите судови и преку кој се врши евиденција и следење на движењето на судските предмети во работа;
- АБМС системот инсталиран во сите судови на РСМ за автоматизиран систем за буџетско и финансиско работење на судовите

- ЈКМИС системот инсталиран во Судски совет на РСМ за евиденција и оценка на работата на судиите во РСМ
- Аудио (видео) систем ФЕМИДА инсталиран во сите судови со основна и проширена надлежност во граѓанските судници – наменет за снимање на рочиштатата во парничните постапки;
- Софтвер за судска статистика, инсталиран во Судски совет на РСМ - оперативен, и за кој е потребно целосно и сеопфатно внесување на податоци во АКМИС;
- Електронска достава на судски документи
- Јавна база на судски одлуки – оперативен во сите судови.

Употребата на софтверските апликации бара финансиски средства за одржување и надградба на системите со цел обезбедување висока ефикасност во работењето на судовите.

АВТОМАТИЗИРАН БУЏЕТСКИ МЕНАЏМЕНТ СИСТЕМ (АБМС)

Автоматизираниот буџетски менаџмент систем во судовите е инсталиран во 2007 година. Администрирањето на истиот се врши во стручната служба на Судски буџетски совет.

АБМС апликацијата опфаќа седум модули и тоа:

- персонална евиденција со регистар на судски службеници
- пресметка на плата
- основни средства
- магацинско и материјално работење
- буџетско работење
- финансиско работење
- трошковен модул

Апликацијата е инсталирана кај секоја единка корисник на судската власт и овозможува целокупното материјално-финансиско работење да се одвива унифицирано и автоматизирано.

Во текот на 2020 година, Стручната служба на Судскиот буџетски совет континуирано продолжи со следење и контрола на функционирањето на АБМС апликацијата (Автоматски буџетски менаџмент систем), администрирање на базата на податоци и поддршка на корисниците на Автоматизираниот буџетски менаџмент систем (АБМС) со цел овозможување на квалитетна обработка на податоците од тековната

работа на судовите и изготвување аналитички материјали и информации за потребите на Судскиот буџетски совет.

7. ЈАВНИ НАБАВКИ ВО СУДСКА ВЛАСТ

Ефикасен систем на јавни набавки е многу важен за непречено одвивање на работата во судовите. Оваа функција се извршува поединечно во секој суд, поради што се јавува разноликост во опремата и материјалите кои се користат, се постигнуваат различни цени на набавките за ист вид на стоки и услуги, се ангажираат човечки ресурси во секој суд што доведува до мултиплицирање на трошоците за набавка. Затоа се јавува потребата од спроведување групни јавни набавки преку воспоставување на професионална служба која ќе ги обавува овие активности на ниво на апелационо подрачје или на ниво на судство, но повторно расположливите човечки ресурси се ограничувачки фактор.

Засега групните јавни набавки се спроведуваат за набавки кои што се одредуваат од страна на Судскиот буџетски совет. Во текот на 2020 година се спроведоа две групни јавни набавки од страна на Судски совет на РСМ и тоа за набавка на услуги за мобилна телефонија и за набавка за интернет услуги. На ниво на апелациони подрачја се спроведоа групни јавни набавки за набавка на хартија за печатење.

Со оглед дека Центарот за информатичка технологија на судската власт е сместен во Врховниот суд на Република Северна Македонија, овој суд спроведува јавни набавки за набавка на Firewall Check Point заштитата во судовите во РСМ, за годишна софтвер претплата, постгаранциско и тековно одржување на хардверот и системскиот софтвер за функционирање на АКМИС системот во судовите во РСМ, за годишна софтвер претплата, постгаранциско и тековно одржување на хардверот и системскиот софтвер за централизиран backup/restore на базата на податоци на судовите во РСМ.

8. ОДНОСИ СО ЈАВНОСТ ВО СУДСКАТА ВЛАСТ

Навремената, точна, прецизна и релевантна информација презентирани во јавноста е многу важен сегмент во работењето на судовите. Правилно подготвени и проактивни информации за конкретна или за општата јавност може во многу да ги ограничи шпекулациите и да создаде подобра слика за судовите, што е важен предуслов за креирање на доверба кон судовите. Во развиените земји, на судовите им

се поставени голем број на стандарди кои треба да ги исполнат, и еден од поважните меѓу нив е едукација на јавноста за работата на судовите. Со цел да се воспостави добра комуникација со јавноста и сите други важни чинители во општеството, потребно е да се зголеми довербата кон судовите, а силен инструмент за постигнување на довербата е правилна комуникациска стратегија на судовите и вработување на нов стручен кадар во судската власт.

Во текот на изминатиот период само во четири судски институции се вработени лица за односи со јавност и тоа во Судски совет на РСМ, Врховниот суд на РСМ, ОКС Скопје и ОГС Скопје. Во сите останати институции се назначени лица за односи со јавност од редот на судиите и стручните судски соработници. За вистински проактивен однос на судството во идниот период треба да се работи на унапредување на односите со јавноста.

10. ИЗВРШУВАЊЕ НА БУЏЕТОТ ЗА РАЗДЕЛ 29010 – СУДСКА ВЛАСТ ВО 2020 ГОДИНА

Самостојниот судски буџет како гаранција за обезбедување сигурен извор на финансиски средства и навремена и редовна дистрибуција на истите до сите сегменти на судскиот систем, претставува една од темелните вредности врз која се заснова целосното етаблирање на самостојно и независно судство како носител на судската власт.

Почнувајќи од 2012 година требаше да започне примената на член 4 и член 16 од Законот за измена на Законот за судски буџет („Службен весник на Република Македонија“ бр.145 од 05.11.2010 година), кој предвидува средствата за “судска власт“ во Буџетот на Република Северна Македонија потребни за функционирање на единките корисници, да се утврдуваат во износ од најмалку 0,8% од БДП на Република Северна Македонија, со sukcesивно зголемување почнувајќи од буџетската 2012 година, кога судскиот буџет требаше да изнесува 0,5% од БДП. Оваа законска одредба не се примени ниту во 2020 година.

Вкупниот буџет на судската власт за 2020 година („Службен весник на Република Македонија“ бр.265 од 23.12.2019 година) изнесуваше 2.163.400.000 денари. Предлог буџетското барање на судската власт за 2020 година изнесуваше 3.219.430.000 денари, што значи дека одобрените средства со буџетот за 2020 година не беа доволни за обезбедување на непречени услови за работење на единките корисници на судската власт.

Во текот на годината беа донесени Уредба со законска сила за изменување и дополнување на Буџетот на Република Северна Македонија за 2020 година за време на вонредна состојба („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.126 од 15.05.2020 година) при што буџетот беше намален за 192.052.000 денари и изнесуваше 1.971.348.000 денари и Изменување и дополнување на Буџетот на Република Северна Македонија за 2020 година („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.262 од 04.11.2020 година) при што буџетот беше намален за дополнителни 50.998.000 денари и изнесуваше 1.920.350.000 денари.

Согласно Законот за судски буџет, судскиот буџет претставува годишна процена на приходите и трошоците на судските единките корисници што ги утврдува Собранието на Република Северна Македонија и е наменет за нивно финансирање. Судскиот буџет се состои од две програми:

Програма 20- *судска администрација* која ги опфаќа средствата за финансирање на активностите и функциите на Судскиот совет на Република Северна Македонија, Врховниот суд на Република Северна Македонија, Вишиот управен суд, Управниот суд, апелационите судови и основните судови со основна и проширена надлежност.

Програма 30- *Академија за судии и јавни обвинители* која ги опфаќа средствата за финансирање на активностите на Академијата за судии и јавни обвинители „Павел Шатев“.

Судската власт како буџетски корисник содржи 36 единки корисници.

Трошоците на судскиот буџет ги сочинуваат:

1) тековните трошоци за:

- платите и надоместоците на членовите на Судскиот совет на Република Северна Македонија, судиите и директорот на Академијата за судии и јавни обвинители,
- платите и надоместоците на судските службеници, судската полиција, другите вработени во судовите, како и државните службеници во Судскиот совет на Република Северна Македонија и Академијата за судии и јавни обвинители,
- стоки и услуги за работа на единките корисници,
- трошоци во постапките, освен за трошоците за надоместок на штета за лица неосновано осудени и неосновано лишени од слобода и
- субвенции и трансфери и

2) капиталните расходи:

- набавка на капитални средства за единките корисници и
- инвестиционо одржување на објектите и опремата на единките корисници.

10.1. ПРЕДЛОГ БУЏЕТ ЗА 2020 ГОДИНА

Пресметката на предлог буџетот за 2020 година беше изготвена согласно член 22 од Законот за буџетите („Службен весник на Република Македонија“ бр. 64/2005, 4/2008, 103/2008, 156/2009, 95/2010, 180/2011, 171/2012, 192/2015 и 167/2016), член 4 и член 16 од Законот за измена на Законот за судски буџет („Службен весник на Република Македонија“ бр 145 од 5.11.2010 година) и врз основа на добиениот буџетски циркулар од Министерството за финансии бр.08-5152/1 од 13.06.2019 година, во кој беа содржани главните насоки за подготовка на предлог буџетските барања за 2020 година, според кои буџетските корисници на централната власт и фондовите изготвуваат предлог на буџетско барање за своите активности опфатени во програми и потпрограми, како и согласно барањата на единките корисници на судската власт и анализата на истите.

И покрај укажувањата на Министерството за финансии при подготовката на буџетскиот циркулар буџетските корисници во проекциите да се движат во рамките на максималните износи на расходи, утврдени на ниво на одбрените средства со Буџетот на Република Северна Македонија за 2019 година, судската власт поднесе барање согласно реалните потреби на единките корисници на судската власт во вкупен износ од **3.219.430.000 денари**.

10.2. СТРУКТУРА НА СУДСКИОТ БУЏЕТ ЗА 2020 ГОДИНА

Во 2020 година вкупно одобрениот буџет за судската власт за двете програми изнесуваше 2.163.400.000 денари. Од овие средства 2.100.000.000 денари беа одобрени како расходи од Основен Буџет на Република Северна Македонија на буџетската сметка, 62.500.000 денари беа како расходи од Основен Буџет на Република Северна Македонија на сметката на сопствени приходи и 900.000 денари се однесуваа на расходи од самофинансирачки активности. Средствата од сметката на сопствените приходи се остварени од наплата на судските паушали, закупнини од издавање на деловен простор што согласно Законот за судски буџет се приходи на судовите и др.

Во текот на годината беа извршени ребаланси на Буџетот на Република Северна Македонија, а беа извршени и бројни пренамени со цел максимално искористување на средствата согласно потребите на единките корисници на судската власт.

Категорија	Конечен буџет 2020 20	%	Конечен буџет 2020 30	%	Конечен буџет 2020 ВКУПНО 29010	%
40	1.527.554.000	81,41%	23.706.000	52,25%	1.551.260.000	80,72%
42	226.352.100	12,06%	19.867.000	43,79%	246.219.100	12,81%
46	64.681.900	3,45%	900.000	1,98%	65.581.900	3,41%
48	57.856.000	3,08%	900.000	1,98%	58.756.000	3,06%
Вкупно	1.876.444.000	100,00%	45.373.000	100,00%	1.921.817.000	100,00%

Табела: Структура на конечен буџет судска власт за 2020 година по категории и програми

Притоа забележливо е доминантното учество од 80,72% на категоријата 40-плати и надоместоци од плати, а ниското учество на останатите три категории. Категоријата 42 стоки и услуги што во вкупниот буџет учествува со 12,81% е недоволна за подмирување на сите потреби кои произлегуваат од редовната работа на судовите.

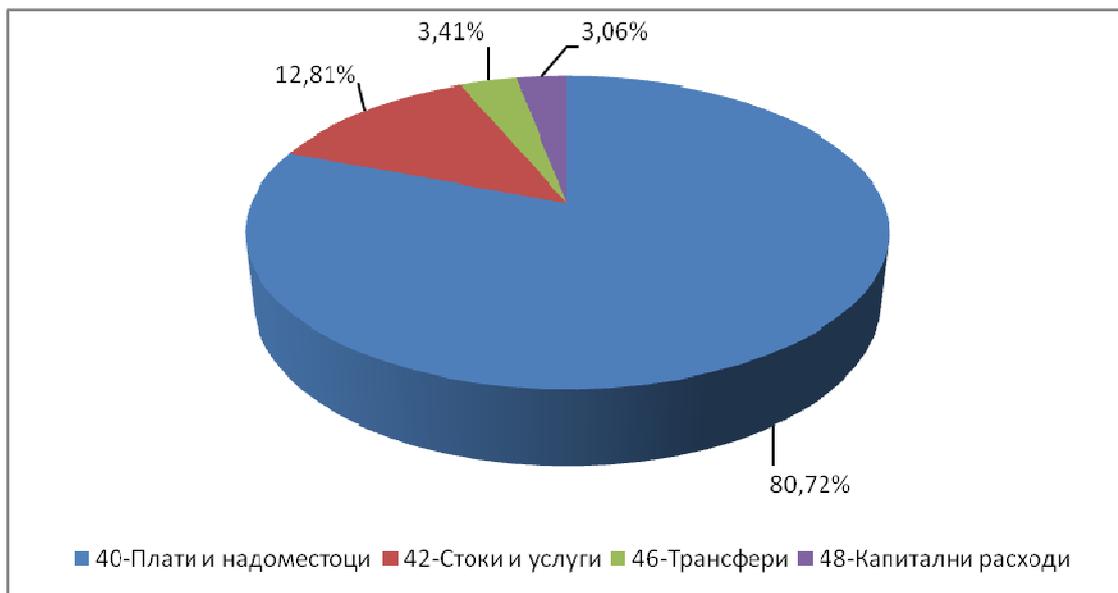
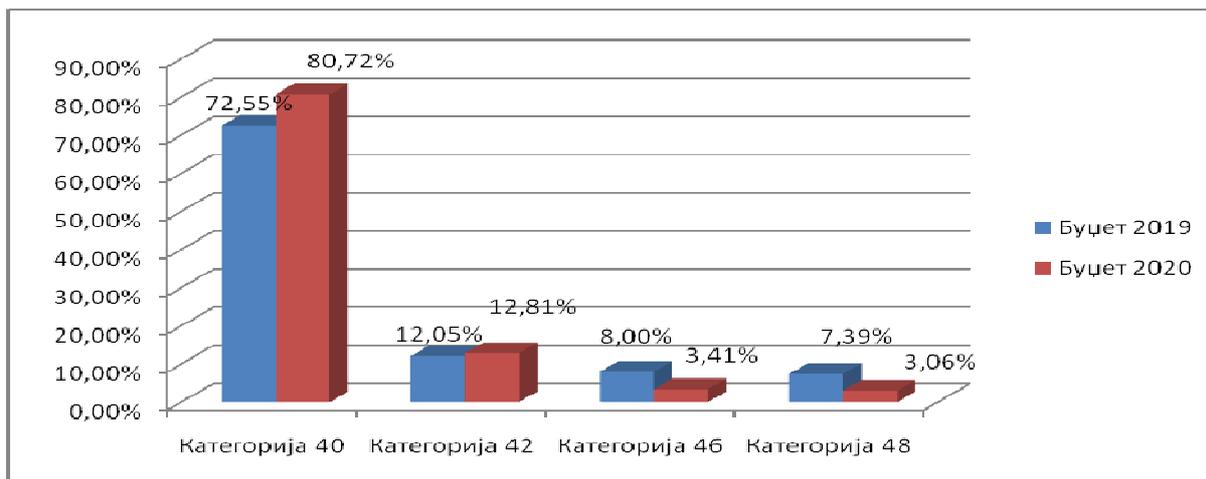

График: Структура според категории на Буџет судска власт за 2020 година

Споредбената анализа на судскиот буџет за 2020 во однос на буџетот од 2019 година ја покажува истата структурна застапеност на различните категории на трошоци со зголемување на расходите за плати и надоместоци од 8,17%, на расходите за стоки и услуги од 0,76%, а намалување на расходите за субвенции и трансфери од 4,59% и на расходите за капиталните расходи од 4,33%.

Споредено со структурата на буџетот на земјите од Европската унија мора да се констатира дека учеството на капиталните расходи, каде се вклучени и вложувањата во компјутерска и софтверска модернизација, во нашиот буџет е минимално и неопходно е значително зголемување на оваа категорија.

10.3. ИЗВРШУВАЊЕ НА БУЏЕТОТ ЗА РАЗДЕЛ 29010 - БУЏЕТСКА СМЕТКА 603/637

Реализацијата на буџетот за 2020 година за раздел 29010-Судска власт за сметка 603/637 (буџетска сметка) изнесува 99,43%.

Категорија	Буџет 2020	Измени и дополнувања на Буџет	%	Конечен буџет 2020	Реализација	%Реализација/буџет 2020
40	1.680.000.000	1.556.998.000	92,68	1.551.260.000	1.550.547.344	99,95
42	245.000.000	217.964.000	88,96	219.219.100	212.759.418	97,05
46	30.000.000	25.738.000	85,79	31.640.900	31.133.781	98,40
48	145.000.000	30.800.000	21,24	29.380.000	26.701.274	90,88
Вкупно	2.100.000.000	1.831.500.000	87,21	1.831.500.000	1.821.141.817	99,43

Процентот на реализација на Буџетот за 2020 година споредено со процентот од претходните години е повисок е во однос на 2019 година.

10.3.1. НЕИЗМИРЕНИ ОБВРСКИ

Неизмирените обврски со состојба 31.12.2020 година изнесуваат 37.537.387 денари и во најголем дел се застарени, односно се постари од 3 години, истите не се реализираа во текот на годината, но се евидентирани во сметководствената евиденција на единките корисници на судската власт. Во текот на 2018 и 2019 година заради точно прикажување на состојбата со обврските на судовите беше извршен отпис на голем дел од застарените обврски согласно позитивните законски прописи. За дел од неизмирените обврски кои сеуште се евидентирани во сметководствена евиденција се водат судски постапки, по чие завршување ќе се постапи согласно судската одлука. Обврските се однесуваат на услуги дадени на единките корисници од ЈЗУ Медицински факултет Скопје –Институт за судска медицина, вештачења од разни правни и физички лица, бранители по службена должност, и сл.

ставка	обврски 2018	обврски 2019	обврски 2020
420	12.373		1.520
421	3.260.583	2.477.267	4.900.752
423	566.912	578.968	719.533
424	214.179	293.036	106.373
425	37.629.681	32.564.709	29.857.645
426	140.178	130.405	202.290
464	511.054	232.300	1.258.735
480	60.698	1.350	490.539
481	58.946	2.160.000	
Вкупно	42.454.604	38.438.035	37.537.387

Табела: Споредбен приказ на неизмирени обврски во 2018, 2019 и 2020 година

10.3.2. ПРОГРАМА 20-СУДСКА АДМИНИСТРАЦИЈА, сметка 603/637

Процентот на реализација на Буџетот за програма 20-Судска администрација за сметка 603/637 за 2020 година изнесува 99,58 %.

Категорија	Буџет 2020	Измени и дополнувања на Буџетот	Конечен буџет 2020	Реализација	%Реализација/Конечен буџет 2020
40	1.632.000.000	1.533.292.000	1.527.554.000	1.527.456.702	99,99
42	220.000.000	201.264.000	202.519.100	197.963.682	97,75
46	30.000.000	25.738.000	31.640.900	31.133.781	98,40

48	143.000.000	29.900.000	28.480.000	26.075.782	91,56
Вкупно	2.025.000.000	1.790.194.000	1.790.194.000	1.782.629.947	99,58

Табела: Реализација на Буџет за Програма 20 сметка 603/637 по категории

10.3.2.1. КАТЕГОРИЈА 40 – ПЛАТИ И НАДОМЕСТОЦИ ОД ПЛАТИ

Категоријата 40-Плати и надоместоци од плати ги опфаќа средствата за исплата на плати и надоместоци од плати за сите вработени лица во судската власт:

401 – Основни плати

402 – Придонеси за социјално осигурување

404 –Надоместоци

Исплатата на платите на членовите на Судски совет на Република Северна Македонија, судиите, судски службеници и други вработени во судската администрација, државните службеници, судската полиција и др. вработени се регулирани со Законот за плати на членови на Судскиот совет на Република Северна Македонија, Законот за плати на судиите, Законот за судска служба, Законот за административни службеници и Законот за работни односи. Надоместоците кои се исплаќаат во рамките на ставка 404 - Надоместоци се однесуваат на надоместокот за дежурство и одвоен живот и надоместок за успешност. Основот и правото на надоместок од дежурство е дефиниран со член 96 од Законот за судови, надоместокот за одвоен живот со член 12 од Законот за плати на судии, а надоместокот за успешност со чл.94-а од Законот за административни службеници.

За категорија 40-Плати и надоместоци од плати со буџетот за 2020 година беа обезбедени средства во висина од 1.527.554.000,00 денари. Истите беа реализирани со стапка од 99,99%.

40-Конечен буџет	40-Реализација на буџет	40-% на реализација
1.527.554.000	1.527.456.702	99,99

Табела: Реализација категорија 40-Плати и надоместоци

Покрај редовната исплата на плати и надоместоци од плати за вработените во судската власт, во 2020 година се реализираше и исплата на додатоци на плата за посебни услови за работа на членовите на Судски совет на РСМ, судиите и судските службеници, во висина до 35 % од платата. За вработените во стручните служби на Судскиот совет на Република Северна Македонија и Судскиот буџетски совет не се врши исплата на додатоци, поради тоа што тие не се дел од Законот за судска служба. Напоменуваме дека и за оваа група на вработени исплатата на платите и надоместоците од плата се врши од истиот буџетски корисник, од истиот раздел

29010-судска власт, па неможноста да се изнајде законски основ за исплата на додатоци и на овие вработени истите ги става во дискриминирана положба во однос на останатите вработени од судската власт, кои воедно за истите звања, согласно Законот за судска служба, веќе имаат (5%-20% зависно од звањето) повисоки плати во однос на администрацијата на Судскиот совет на Република Северна Македонија и Судскиот буџетски совет.

Во рамките на категорија 40-Плати и надоместоци се реализираат исплати за прекувремени часови работа и ноќни часови работа за припадниците на судската полиција. Реализираните часови и износи по наведените основи се прикажани во следната табела:

месец	реализирани часови	вкупен износ ноќна работа	реализирани часови	вкупен износ прекувремена работа
јануари	7.592	401.469	1.819	373.189
февруари	7.091	431.998	2.198	520.286
март	7.530	417.253	1.882	445.247
април	7.139	397.090	1.112	236.223
мај	7.430	431.345	1.521	341.208
јуни	7.371	406.727	1.808	387.803
јули	6.655	356.904	2.985	860.543
август	6.773	396.120	1.934	458.106
септември	7.224	399.972	1.817	395.000
октомври	7.582	420.123	2.261	487.864
ноември	7.233	420.187	2.216	500.451
декември	7.562	400.116	1.852	382.204
	87.182	4.879.304	23.406	5.388.124

Прекувремените часови работа се реализираат поради недоволниот број на вработени лица во категоријата судска полиција кои вршат обезбедување на судската зграда и лицата во период од 24 часа, согласно Судскиот деловник.

10.3.2.2. КАТЕГОРИЈА 42 – СТОКИ И УСЛУГИ

Средствата за тековно работење на единките корисници на судскиот буџет се обезбедуваат во рамките на категоријата 42- Стоки и услуги. Најголемиот дел од обврските на судовите кои се содржани во оваа ставка произлегуваат од надлежности или активности во судските постапки кои се одредени со процесните закони и со самото тоа се неизбежни. Обезбедувањето на доволен и објективен буџет на оваа ставка е од исклучително значење за нормално и редовно остварување на функциите на единките корисници на судската власт.

Предлог буџетското барање за 2020 година, за сите ставки од категоријата 42 изнесуваше 399.000.000,00 денари, а во него беа вклучени и потребните средства за помирување на обврските кон доверителите од 2019 година. Конечниот одобрен буџет од 202.519.100 денари беше само 50,76% од побараните средства. Овој износ се реализира во висина од 97,75%. Распределбата на средствата од буџетот по ставки во рамките на категоријата 42 е претставена на следниот график:

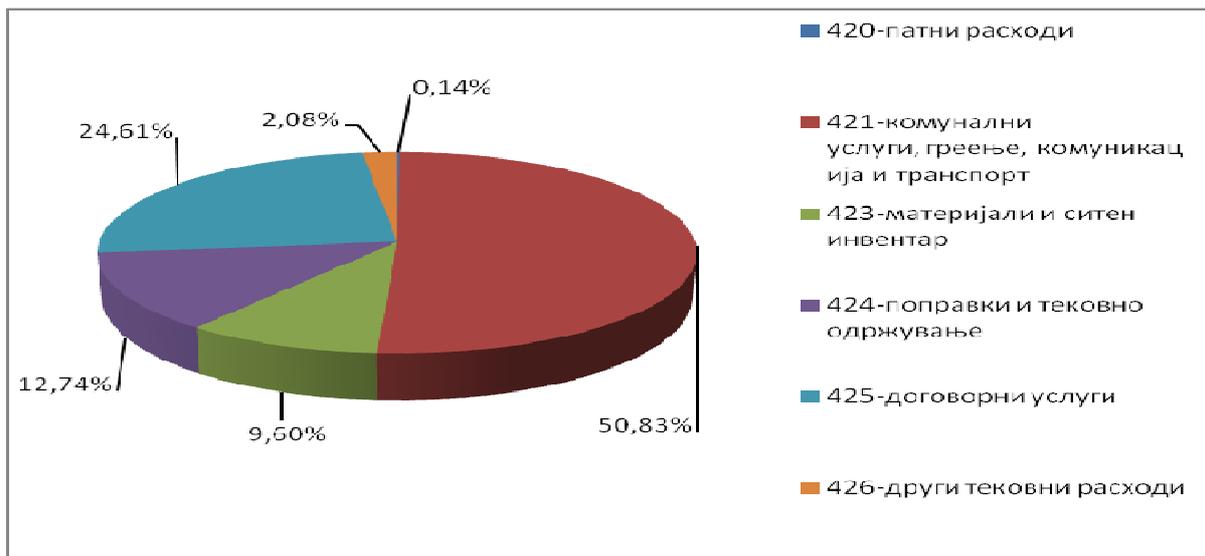

График: Распределба по ставки во рамки на категорија 42 на буџетска сметка

Најголем износ на средства се предвидени за ставката 421- Комунални услуги, греење, комуникација и транспорт, односно 50,83%, а најмал износ за ставките 420 - Патни дневни расходи и 426 – Други тековни расходи. Одобрените буџетски средства во апсолутен износ и нивната реализација се претставени на графикот што следи:

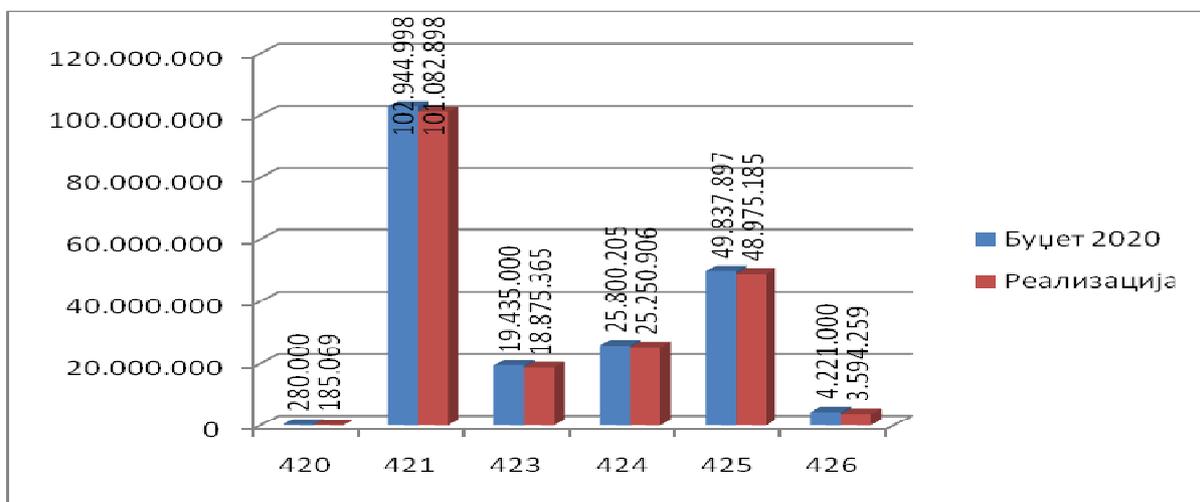

График: Реализација по ставки во категорија 42 на буџетска сметка

Во однос на обезбедување на буџет за категоријата 42 –Стоки и услуги многу е важно средствата да се обезбедат со буџетот на почетокот на годината, а не дополнително во текот на годината со измена и дополна на буџетот или пак со пренанамена на средства од други ставки. Единките корисници навремено треба да ги планираат потребните јавни набавки и треба да имаат доволно време постапките да ги спроведат согласно закон. Со ненавременото обезбедување средства од објективни причини се случува на крајот на годината да не се искористат обезбедените средства, иако за истите единките корисници на судската власт имале реална потреба.

10.3.2.2.1. Ставка 420-Патни и дневни трошоци

Ставката 420-Патни и дневни расходи се однесува на дневниците за службени патувања, сместување и патните трошоци во земјата и во странство. Предлог буџетот за оваа ставка изнесуваше 3.000.000 денари. Но, средствата од првично одобриениот буџетот за 2020 година беа 3 пати помали од планираните и изнесуваа 1.000.000,00 денари.

првично одобрен буџет 2020	конечен буџет 2020	реализација	% на реализација
1.000.000	280.000	185.069	66,10

Табела: Реализација ставка 420-Патни и дневни трошоци

Нискиот процент на реализација на оваа ставка се должи на пандемијата предизвикана од КОВИД вирусот, поради што воопшто не се реализираа патувањата ниту во земјата ниту во странство, а службените состаноци се реализираа преку интернет врска.

Дел од средствата беа наменети за работни посети на судиите од апелационите судови на основните судови од своето подрачје, за службени патувања на претставниците на судовите од внатрешноста во Скопје и тоа: за состаноци кои ги организираат Врховниот суд на РСМ, Министерството за правда и др институции, за учество на членовите на СБС на седници; за учество на членовите на Советот на судската служба на седници (со оглед дека една од надлежностите на Советот е да одлучува по жалби во втор степен за правата, обврските и надлежностите на судските службеници, за што е определен рок за одговор), како и за службени патувања на членовите на Советот за судска служба кои учествуваат како членови во комисии за спроведување на постапки за вработување на судските службеници и сл.

10.3.2.2.2. Ставка 421- Комунални услуги, греење, комуникација и транспорт

Проектираните потребни средства за ставка 421- комунални услуги, греење, комуникација и транспорт, изнесуваа 150.000.000 денари. Со првичната распределба на буџетот 2020 за оваа ставка беа одобрени 105.000.000,00 денари, а конечниот буџет изнесуваше 102.944.998,00 денари.

првично одобрен буџет 2020	конечен буџет 2020	Реализација	% на реализација
105.000.000	102.944.998	101.082.898	98,19

Табела: Реализација ставка 421- Комунални услуги, греење, комуникација и транспорт

Во продолжение следи објаснување на направените трошоци за позначајните потставки:

421110-Електрична енергија

Со измените на Законот за парнична постапка и Законот за кривична постапка се вовеле обврската за аудио и аудио визуелно снимање на рочиштата кое се врши на сигурносен медиум за тонско снимање. Со донација од УСАИД-проектот за имплементација на судските реформи во 80 судници во судовите е вградена опрема за тонско снимање на рочиштата како и 25 судници во Основниот кривичен суд што значи зголемена потрошувачка на електрична енергија, потоа воведувањето на електронската достава и скенирањето на списите од предметите и сл.

421210-Централно греење и 421240-Течни горива

Судската власт располага со бруто корисна површина од 85.000 метри квадратни. Судовите на подрачјето на град Скопје се загреваат на топлинска енергија и ги користат услугите на Топлификација АД Скопје, а судовите во другите градови се загреваат со течно гориво.

421310-Пошта

Уредната достава на судските писмена до странките во судските спорови, законските застапници, сведоците, вештите лица и сл, е предуслов за одржување на судските рочишта. Во рамките на ставката 421 потставката 421310-Пошта зафаќа голем процент од потребните средства.

Со цел заштеда во трошоците судовите се должни да вршат меѓусебно помагање при доставата на писмената. Најголем дел од потребните средства за оваа намена се однесуваат на достава што се врши на подрачјето на град Скопје, а на

подрачјето на судовите доставата ја вршат судските доставувачи-курири кои се во редовен работен однос во судот. Со сегашната законска регулатива електронската достава е задолжителна, но само кон правните лица, а не и кон физичките лица, а тоа значително ги зголемува трошоците за достава.

421320-Телефон и факс и 421390 Други трошоци за комуникација (Интернет)

Согласно Одлуката на СБС за спроведување на централизирана јавна набавка за фиксна и мобилна телефонија и интернет пристап на судовите, Судскиот совет на РСМ спроведе набавка за мобилни телефони што овозможи големи заштеди преку бесплатните телефонски разговори во мрежата на судската власт, а интернет конекцијата овозможува стабилна заштитена врска за проток функционирање на компјутерските системи,

421410- Горива и масла и 421420 регистрација на моторни возила

Возниот парк со кој располага судската власт опфаќа околу 90 возила. Во 2019 година се изврши набавка на нови возила чија потрошувачка е поекономична, но на трошоците за горива и масла влијае цената по литар гориво.

421440-Транспорт на луѓе

Согласно член 12 од Законот за плати на судиите став 1 алинеја 2 и Законот за судови член 62 став 2 е регулирано дека судија кој живее во една, а работи во друга општина има право на надоместок на трошоци за превоз во висина на вистинските трошоци за превоз со превозно средство од јавен сообраќај кое овозможува навремено пристигнување и заминување од работа.

Направени трошоци во текот на 2020 година по поделни потставки се прикажани во следната табела:

потставка	опис	трошоци 2018	трошоци 2019	трошоци 2020	% учество
421110	електрична енергија	28.920.728	32.134.096	23.592.691	22,65
421120	Вода	6.616.347	7.121.505	6.951.013	6,67
421130	ѓубретарина	2.708.521	3.004.373	3.089.462	2,97
421210	централно греење	11.312.262	11.200.261	9.900.547	9,50
421240	течни горива	17.467.030	13.028.539	14.659.392	14,07
421310	Пошта	30.880.419	30.340.472	28.880.530	27,72
421320	телефон и телефакс	4.127.849	4.816.674	4.967.651	4,77
421390	други трошоци за комуникација	3.862.908	3.721.987	4.208.588	4,04

421410	горива и масла	2.815.797	3.030.199	2.114.015	2,03
421440	транспорт на луѓе	6.328.793	6.444.611	5.808.912	5,58
Вкупно		115.040.654	114.842.717	104.172.801	100,00

Табела: Трошоци по потставки од ставка 421-Комунални услуги, греење, комуникација и транспорт

10.3.2.2.3. Ставка 423-Ситен инвентар, алат и материјали за поправка

Проектираните потребни средства на оваа ставка за 2020 година согласно предлог пресметките на судовите изнесува 39.000.000 денари.

првично одобрен буџет 2020	конечен буџет 2020	реализација	% на реализација
22.000.000	19.435.000	18.875.365	97,12

Табела: Реализација ставка 423 – Ситен инвентар, алат и материјали за поправка

Овој вид на расход во вкупните материјални расходи учествува со околу 9%.

Во услови на засилени напори за решавање на старите предмети, борба со организиранит криминал, двојазичност во работата на судовите и изрекувањето на пресудите, единките корисници на судската власт имаат потреба од редовно, количински доволно и навремено обезбедување со канцелариски материјал, а особено хартија и АОП опрема. Судовите согласно позитивните законски прописи се должни да обезбедат потребен број на примероци на судските одлуки за сите странки во постапката. Целосното воведување на АКМИС системот-електронско водење на предметите предизвика трошокот за канцелариски материјали и АОП опрема да се зголеми, за сметка на печатарските услуги. Во 2020 година за заштита од Ковид 19 вирусот се постојано се вршеше дезинфекција на просториите и се вршеше набавка на маски, ракавици и др опрема со што се зголемија трошоците за набавка на материјали за хигиена.

потставка	опис	трошоци 2018	трошоци 2019	трошоци 2020	%учест во
423110	канцелариски материјали	10.382.866	9.474.948	7.720.714	37,42
423120	Списанија, весници и др. изданија	1.254.422	1.264.649	1.305.764	6,33
423210	материјали за АОП	4.618.644	5.065.322	6.077.144	29,45
423310	униформи	944.640	350.307	443.182	2,15

423710	материјали за хигиена	1.049.736	1.169.561	2.012.556	9,75
423720	Материјали за поправки	771.915	927.554	581.002	2,82
423810	ситен инвентар	751.228	752.794	838.959	4,07
423910	Други материјали за специјална намена	557.974	570.953	364.890	1,77
423990	други материјали	870.678	1.046.435	1.289.118	6,25
Вкупно		21.202.103	20.622.523	20.633.329	100.00

Табела: Трошоци по потстапки од ставка 423 – Ситен инвентар, алат и материјали за поправка

10.3.2.2.4. Ставка 424-Поправки и тековно одржување

Проектираните потребни средства на судовите за оваа намена за 2020 година изнесуваа 38.000.000 денари. Првично одобриениот буџетот на оваа ставка во износ од 25.000.000.

првично одобрен буџет 2020	конечен буџет 2020	реализација	% на реализација
25.000.000	25.800.205	25.250.906	97,87

Табела: Реализација ставка 424 – Поправки и тековно одржување

Овој износ на средства во вкупните материјални расходи учествуваше со 12,74%. Одобрениите средства се реализираа во висина од 97,87%.

Дел од трошоците од оваа ставка отпаѓаат на тековно одржување на судските згради, но поради ограничените средства судовите не можат да обезбедат редовно одржување на инсталациите: громобранската инсталација, сервисирање на опрема за ПП заштита, чистење на парните котли и сл.

Во рамките на оваа ставка се обезбедуваат средства и за тековно одржување на АБМС системот, годишната претплата за хостирање на WEB страните на судскиот систем во РСМ, одржување на имплементиранит е-маил систем Lotus Notes кој е значајна компонента во функционирањето на Системот за електронска достава на судски документи, како и за одржување на персоналните компјутери и принтери.

Во 2017 година тековното и превентивно одржување на АКМИС системот за електронска евиденција на судските предмети премина на судската власт, односно УСАИД изврши преотстапување на сопственоста на АКМИС системот на Врховниот суд на РСМ. Согласно Законот за јавни набавки ВСПСМ спроведе постапка за тековно одржување на АКМИС системот, односно значителен дел од средствата се

реализираа за оваа намена. Исто така од оваа ставка се обезбедуваат средства за тековно одржување на опремата и софтверот за електронска достава и веб страните на единките корисници на судската власт.

потставка	Опис	трошоци 2018	трошоци 2019	трошоци 2020	% учество
424110	поправки и сервисирање на лесни возила	2.103.477	1.615.289	1.030.814	4,87
424210	одржување на згради	2.446.348	4.093.979	2.930.551	13,84
424420	поправки и одржување на софтверска и хардверска опрема	17.118.273	20.766.335	17.206.366	81,29
Вкупно		21.668.098	26.475.603	21.167.731	100,00

Табела: Трошоци по потставки од ставка 424 – Поправки и тековно одржување

10.3.2.2.5. Ставка 425- Договорни услуги

Проектираните потребни средства на судовите за договорни услуги изнесуваа 164.000.000 денари и беа повисоки за 104.000.000 денари во однос на првично одобриениот буџет. Оваа ставка се реализираше со 98,27%.

првично одобрен буџет 2020	конечен буџет 2020	реализација	% на реализација
60.000.000	49.837.897	48.975.185	98,27

Табела: Реализација ставка 425 – Договорни услуги

Овој вид на расход во вкупните материјални расходи учествуваше со околу 24,61% во вкупните средства предвидени за оваа категорија. Оваа ставка учествува со најголем процент во неизмирениите обврски при што голем процент се обврски постари од 3 години, кои согласно Законот за облигациони односи се сметаат за застарени, но за дел од нив во тек се судски постапки за присилна наплата.

Трошоците кои се опфатени со ставката **425- Договорни услуги** во најголем дел се однесуваат на трошоци за кривичните постапки и прекршочните постапки. Обезбедувањето на потребните средства за овие трошоци е неопходно за нормално и навремено спроведување на судските рочишта и обезбедување фер и навремена правда за странките во процесите. Во рамките на истата се обезбедуваат средства за следните расходи:

425130- Изнајмување на друг тип на простор

Во рамките на оваа ставка се обезбедуваат средства за судиите кои немаат свој стан во местото каде работат, согласно Законот за плати на судии, а судската власт не располага со службени станovi за оваа намена.

425250-Осигурување на недвижности и 425260-Осигурување на моторни возила

Одговорното користење на објектите, машините, опремата и возилата подразбира заштита од евентуални непредвидени штети, односно осигурување на недвижностите и моторните возила со кои располага судската власт.

425310-Правни услуги

Правните услуги се однесуваат за назначените полномошници (бранители по службена должност) во кривичните полнолетни и малолетнички предмети. Податоците покажуваат дека постои тенденција за зголемување на бројот на назначени полномошници во кривичните предмети воопшто, а особено е големо учеството на назначени правни полномошници во малолетничките криминални предмети, согласно Законот за малолетничка правда. Овие трошоци се најизразени кај основните судови со проширена надлежност. Во месец август 2016 Адвокатската комора донесе нов Адвокатски тарифник со кој цените за адвокатските услуги неколку пати се зголемени, по што во 2020 година се евидентира значително зголемен износ за оваа намена.

425340-Судски вештачења

Изготвените наоди и мислења од страна на Институтот за судска медицина, Бирото за судски вештачења, психијатриски болници и вешти лица со цел утврдување на фактичката состојба од стручен аспект за постапките пред судовите од областа на судската медицина, материјално финансиското вештачење, градежно - архитектонското, сообраќајно - машинските, нормативно правните и стручно административните вештачења се неопходен услов за остварување на судиската функција. Потребните средства за оваа намена бележат тенденција на намалување по стапувањето во сила на Законот за кривична постапка и пренесувањето на доказната постапка во надлежност на обвинителството. Најголем дел од обврските на оваа подставка во 2020 година се однесуваат на вештачења по кривични предмети од претходни години, пред стапување во сила на Законот, како и за супер вештачења.

425990-Други договорни услуги

Во рамките на оваа потставка најголем дел од трошоците се за потребите за судии поротници. Дополнително, бројот на хигиеничарки кои се во редовен работен однос во единките корисници на судската власт не е доволен, па оттука единките

корисници на судската власт овој недостиг го надминуваат со склучување на договори за одржување на хигиената со надворешни фирми.

потставка	опис	трошоци 2018	трошоци 2019	трошоци 2020	% учество
425130	Изнајмување друг тип на простор	2.441.047	2.243.786	2.190.528	3,51
425310	правни услуги	27.424.413	25.292.905	22.088.518	35,41
425320	судски вештачења	5.746.857	6.966.432	19.096.447	30,61
425990	други договорни услуги	15.132.788	23.527.883	19.004.458	30,47
	Вкупно	50.745.105	58.031.006	62.379.951	100,00

Табела: Трошоци по потставки од ставка 425 – Договорни услуги

10.3.2.2.6. Ставка 426- Други тековни расходи

Проектираните потребни средства на судовите за оваа намена за 2020 година изнесуваа 5.000.000 денари. Првично одобриениот буџетот на оваа ставка е во износ од 7.000.000.000 денари.

првично одобрен буџет 2020	конечен буџет 2020	реализација	% на реализација
7.000.000	4.221.000	3.594.259	85,15

Табела: Реализација ставка 426– Други тековни расходи

Ставката 426-Други тековни расходи ги опфати пред се расходите за репрезентација, членарини и др. оперативни расходи. Значителен износ во рамките на оваа ставка се однесуваше за објава на огласи во медиумите и Службен весник на РМ, за објава на огласи за слободни судиски места и нови вработувања.

10.3.2.3. КАТЕГОРИЈА 46 – СУБВЕНЦИИ И ТРАНСФЕРИ

Со предлог буџетското барање за оваа категорија беа предвидени средства во висина од 39.000.000 денари.

Категоријата 46-Субвенции и трансфери ги опфаќа трошоците за:

- Правосилни извршни решенија,

- Трошоците за повреда на правото на судење во разумен рок, а согласно член 36 став 6 од Законот за судови

- Согласно Законот за извршување на Буџетот на Република Македонија за 2020 година буџетските корисници исплаќаат средства и по следните основи: отпремнина при пензионирање, парична помош во случај на смрт на вработениот и член на потесното семејство, боледување подолго од 6 месеци и сл.

првично одобрен буџет 2020	конечен буџет 2020	реализација	% на реализација
30.000.000	31.640.900	31.133.781	98,40

Табела: Реализација категорија 46 – Субвенции и трансфери

10.3.2.3.1. Исплата на досудени правични надоместоци заради утврдена повреда на правото на судење во разумен рок

Судскиот буџетски совет при исплатата на паричните надоместоци по правосилните решенија на ВСРСМ на подносителите на барањата што им се досудени заради утврдена повреда на правото на судење во разумен рок, постапува согласно Уставот на РСМ, Законот за судовите, како и според правилата и принципите утврдени со Европската конвенција за заштита на човековите права и основни слободи.

Основата на правото на судење во разумен рок е чл.6 и чл.13 од Европската конвенција за заштита на човековите права и основни слободи што претставува клучна гаранција за создавање на ефикасен и делотворен правосуден систем во кој се обезбедува правната сигурност врз основа на принципот на владеење на правото и преку заштита, почитување и унапредување на човековите права и основни слободи.

За периодот од 01.01.2020 – 31.12.2020 година се бележи следната состојба:

- Од Буџетот за 2020 година, на ставка 464 извршена е исплата на правични надоместоци по доставените правосилни решенија од ВСРСМ заради утврдена повреда на правото на судење во разумен рок на подносителите на барањата во вкупен износ од 2.848.582 денари*.
- СБС изврши пренос на досудените средства од буџетската сметка на депозитната сметка на Судскиот буџетски совет, а поради ненавремено и подолго недоставување на бараните податоци од страна на подносителите на барањата во вкупен износ од 79.000 денари.

* Вкупниот износ на исплатени досудени правични надоместоци ги содржи и исплатите кои се извршени преку сметката на Судскиот совет на Република Северна Македонија, во оние случаи кога правичен надоместок е досуден на лица кои се нерезиденти. Во тие случаи Судскиот буџетски совет не може да се јави како налогодавач-резидент од причина што нема статус на правно лице. Со цел да се реализира законската обврска за исплата на досудени правични надоместоци, Судскиот буџетски совет го одобрува досудениот износ на сметка на Судскиот совет на РСМ и понатаму исплатата ја врши Судскиот совет на РСМ како правно лице. Во 2020 година извршена е исплата на нерезидент по едно правосилно решение на Врховниот суд на Република Северна Македонија, во вкупен износ од 5.000,00 денари.

- Од депозитната сметка на СБС беше извршена исплата на досудени правични надоместоци по доставување на бараните податоци од страна на подносителите на барања во вкупен износ од 10.000 денари;
- СБС изврши враќање на досудените средства во Буџетот на РСМ поради недоставување на бараните податоци од страна на подносителите на барањата во законски определениот рок (односно во рок од 1 година од денот на преносот на досудените средства на депозитна сметка на Судски буџетски совет) во вкупен износ од 70.000 денари.

Овој податок може да се согледа преку следниот графички приказ:

График: Исплата на надоместоци заради повреда на правото на судење во разумен рок

Судски буџетски совет особено внимава на почитување на законскиот рок за исплата на овие надоместоци во рок од три месеци од денот на правосилноста на решенијата на ВСПСМ.

Во прилог на Извештајот е содржана Табелата со вкупен број на предмети и вкупен износ на досудени и реализирани правични надоместоци од што евидентно е дека од вкупно 116 предмети за повреда на правото за судење во разумен рок: 39 се предмети од управна постапка, 46 од граѓанска постапка и 31 од кривична постапка.

10.3.2.3.2. Исплатени трошоци на постапки по доставени правосилни одлуки на судовите во РСМ

СБС при исплатата на досудени трошоци на постапките по правосилни одлуки на судовите во предмети кои се започнати и се постапува по Законот за прекршоците

(Службен весник на РМ бр.124/15) и Законот за правда на децата. Овие закони содржат одредби со кои е утврдено трошоците на постапките да паднат на товар на Судскиот буџет.

Од спроведената анализа во врска со исплатата на досудените трошоци на постапките од страна на Судскиот буџет се бележи следната состојба:

- Од ставка 464, извршена е исплата на досудените трошоци на постапките од страна на Судскиот буџет на обвинетите односно нивните бранители во постапките во вкупен износ од **1.660.043** денари.
- Од буџетската сметка Судска власт (637) на ставка 465 – исплата по извршни исправи извршени се средства во вкупен износ од **1.265.714** денари.

СБС се соочува со одредени проблеми при исплата на досудени трошоци на прекршочна постапка, но во помал обем во споредба со претходните години:

- одлуките на судовите воопшто не се доставуваат до Судскиот буџетски совет или се доставуваат многу подоцна откако одлуката ќе стане правосилна и извршна.

- во некои одлуки јасно не е наведен доверителот односно на кого треба да му се исплатат трошоците.

- странките односно нивните полномошници и по наше испратено барање за достава на податоци не доставуваат сметка на која треба да им одобриме средства, туку спроведуваат присилно извршување врз средствата на Судскиот буџет.

Поради наведеното се случува Судскиот буџет да биде предмет на присилно извршување, при што се прават големи дополнителни трошоци на товар на истиот.

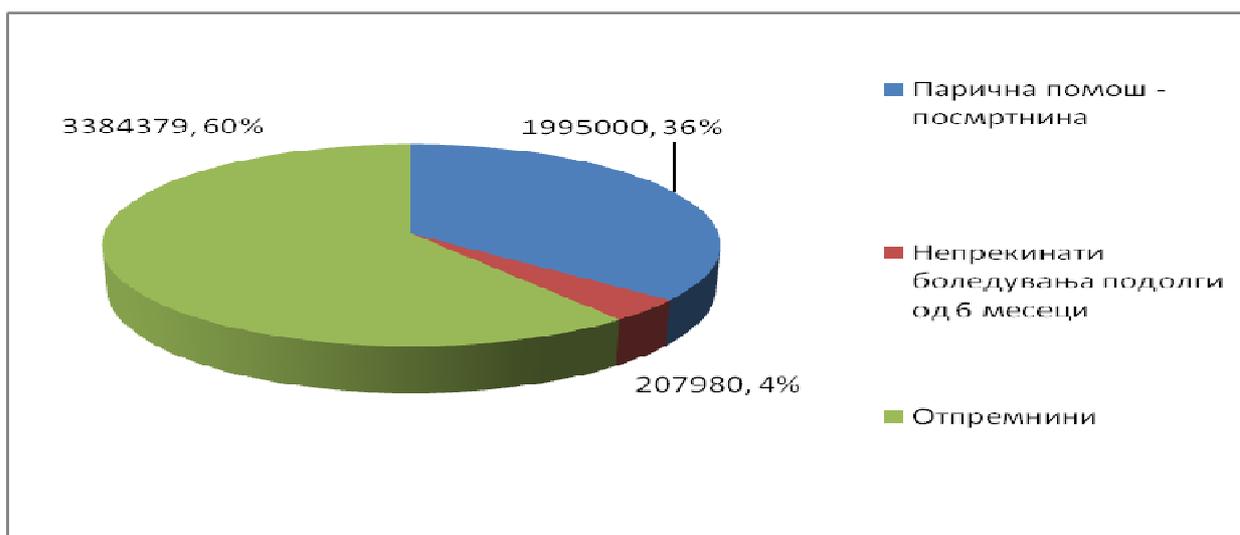
10.3.2.3.3. Одобрени средства на единките корисници од судската власт за исплата на утврдени права на надоместоци од работен однос (парична помош, непрекинати боледувања подолги од шест месеци и отпремнини)

СБС во рамките на своите активности, редовно постапува и одлучува по барањата на единките корисници од судската власт за исплата на утврдени права на надоместоци од работен однос на вработените од Судската власт согласно Законот за извршување на Буџетот на РСМ за 2020 година (“Сл.Весник на РСМ“ 265/19 од 23.12.2019 година).

На годишно ниво, донесени се решенија на име надоместоци од работен однос (парична помош, непрекинати боледувања подолги од шест месеци и отпремнини) во вкупен износ од **5.587.359,00** денари по **191** доставено барање од единките корисници на судската власт, и тоа:

	Законски основ Закон за извршување на Буџетот на РСМ за 2020 година (ЗИБ)	реализирани права	вкупно одобрени средства
1.	Парична помош – чл.15 ст.1 и ст.2 од ЗИБ	121	1.995.000,00
2.	Непрекинати боледувања подолги од шест месеци-чл.13 од ЗИБ	7	207.980,00
3.	Отпремнини-чл.14 од ЗИБ	63	3.384.379,00
Вкупно		191	5.587.359,00

Табела бр.1: Исплата на средства за права од работен однос на ниво на Судска власт за 2020 година

Графички приказ на вкупно одобрени средства за исплата на права од работен однос на

Единките корисници од судската власт за 2020 година

10.3.2.3.4. Исплата на парични средства по присилен пат

Во рамките на ставката 465-Правосилни и извршни решенија од сметките на единките корисници по основ на извршни решенија се исплатени средства во износ од 11.456.849 ден. Најголем дел од нив се однесуваат на присилна наплата на долгови на судовите кон доверителите, а дел се однесуваат на обврски по извршни пресуди од судиите за исплата на додатоци за период од 2016-2018 година и припадниците на судската полиција за исплата на надоместок за работа за време на неделен одмор, работа во турнус и работа за време на празник. Неусогласеноста на Законот за судска служба, Законот за работни односи и Колективните договори предвидуваат различни права по ист правен основ од работен однос и тоа предизвика бројни тужби на вработените во судската власт.

КАТЕГОРИЈА 48 – КАПИТАЛНИ РАСХОДИ

За категорија 48 - капитални расходи, Програма 20-судска администрација, со Буџетот на РСМ за 2020 година беа одобрени **176.000.000** денари, кои беа распределени со **Годишната програма за капитални расходи од Буџет Судска власт бр. 01-76/17 од 21.01.2020 година**. Капиталните расходи планирани со програмата се наменети за подобрување на условите за работа и за инвестиционо одржување на објектите и опремата во судовите и другите единки корисници, како и за одржување на информатичкиот систем на судската власт, како дел од програмските задачи за зголемување на ефикасноста во судството.

Поради состојбата со пандемијата на Ковид-19, капиталните расходи за судството беа намалени со Уредбата со законска сила за изменување и дополнување на Буџетот на РСМ за 2020 година за време на вонредна состојба („Службен весник на РСМ“ бр. 126 од 15.05.2020 г.) на **138.200.000** денари и за таа цел беше донесена **Измена на Годишната програма за капитални расходи од Буџет Судска власт бр. 01-618/11 од 29.05.2020 година**. Со намалувањето, 36.500.000 денари се скратени од ставката 481-Градежни објекти, и тоа 34.500.000 од буџетската сметка и 2.000.000 денари од сметката сопствени приходи. За износ од 1.300.000 денари се намалени и средствата на сметката сопствени приходи на ставките 480-купување на опрема и 483-купување на мебел. Со оваа измена, поради извесноста дека до крајот на годината нема да можат да се реализираат неколку поголеми набавки на ставката 481-градежни објекти, се направи кратење на средства за следните активности: Апелационен суд Скопје - 18.000.000 денари (реновирање на топловодна инсталација) и 600.000 денари (нови врати во ходници со контрола на пристап и евиденција на работно време); Основен граѓански суд Скопје - 11.000.000 денари (реновирање на влезна партија, шалтер сала и електрични инсталации); ОС Кочани – 3.500.000 (реконструкција на кров); ОС Струга – 2.300.000 денари (замена на прозорци); ОС Гевгелија – 1.300.000 (поставување на фотоволтаични и соларни панели); Врховен суд на РСМ – 600.000 денари (реновирање на покрив); ОС Крива Паланка – 500.000 денари (реновирање на електрични инсталации).

Поради воведувањето на вонредната состојба, како и поради заклучоците на Владата во врска со мерките за рационализација на постапките за јавни набавки, повеќето единки корисници на Буџетот судска власт ги забавија активностите за реализација на капиталните расходи уште во периодот март-април. Сепак, поголем дел единки корисници во известувањата за реализација на капиталните расходи доставени до Судскиот буџет во месец јули најавија дека јавните набавки ги планираат за после годишните одмори, освен Врховниот суд на РСМ, кој што требаше

да спроведе набавка на нови сервери и друга ИТ опрема за непречено функционирање на АКМИС системот со сите надградби за сите единки корисници и за која беа распределени 89.835.000 денари. Со допис од Центарот за информатика на Врховниот суд на РСМ 03Су.Бр.493/20 од 30.07.2020 година, Судскиот буџетски совет е известен дека нема да има доволно време за реализација на постапката, бидејќи постапката за набавка на консултантски услуги за изготвување на техничките спецификации е поништена од страна на Државната комисија за жалби по јавни набавки.

Поради тоа беше донесена **Измена на Годишната програма за капитални расходи од Буџет Судска власт бр. 01-967/10 од 15.09.2020** година, со која се укина решението за набавка на сервери, за што на буџетската сметка на ставка 480 беа предвидени 89.835.000 денари. Со оваа измена, износ од 10.520.000 денари од ослободените средства се распредели за најнеопходните потреби на единките корисници за набавка на информатичка опрема, а останатите 79.315.000 денари од ослободените средства, во очекување на ребаланс на Буџетот на РСМ за 2020 година, се распределија на буџетската сметка на прва линија. За дел од овие средства, во износ од 8.600.000 денари, Судскиот буџетски совет со допис бр.08-896/1 од 01.09.2020 година веќе имаше побарано пренамена од Министерството за финансии, за која МФ издаде Одобрение за прераспределба бр.08-7/287-2 од 25.09.2020 година. Освен тоа, Судскиот буџетски совет од Министерството за финансии доби и Одобрение за прераспределба бр. 08-7/340-2 од 02.10.2020 година на 1.100.000 денари од ставка 481 на ставка 486 на сметката сопствени приходи, предвидени за набавка на ново возило за ОС Струмица, за што дел од средствата беа обезбедени како премија од осигурување за претходно опожарено возило.

Со донесувањето на Измената и дополнувањето на Буџетот на РСМ за 2020 година („Службен весник на РСМ“ бр. 262 од 04.11.2020 г.), од Буџетот судска власт на категорија 48 се скратени ослободените средства од серверите, по што истиот изнесува 59.276.000 денари и тоа 29.900.000 на буџетската сметка и 29.376.000 на сметката сопствени приходи. Конечниот буџет за капитални расходи за 2020 година за Програма 20-Судска администрација, согласно Одобрението за прераспределба од МФ бр. 08-7/426-2; 08-7/427-2 од 28.11.2020 година изнесува 57.856.000 денари и тоа 28.480.000 денари на буџетската сметка и 29.376.000 денари на сметката сопствени приходи, за што е донесена **Измена на Годишната програма за капитални расходи од Буџет Судска власт бр. 02-1454/7 од 25.12.2020** година.

Целосен преглед на распределбата во категорија 48 капитални расходи - Програма 20 – Судска администрација по ставки е прикажан во следната табела:

Ставк а/ катего рија	ГОДИШНА ПРОГРАМА бр. 01-76/17 од 21.01.2020 год. БУЏЕТ 2020		ИЗМЕНА ГОДИШНА ПРОГРАМА бр. 01-618/11 од 29.05.2020 год. УРЕДБА ИЗМЕНА БУЏЕТ ВОНРЕДНА СОСТОЈБА („Сл.весник на РСМ“ бр. 126 од 15.05.20)		ИЗМЕНА ГОДИШНА ПРОГРАМА бр. 01-967/10 од 15.09.2020 год.		ИЗМЕНА ГОДИШНА ПРОГРАМА бр. 02-1454/7 од 25.12.2020 год. Одобренија прераспр.МФ 08-7/287-2; 08-7/340-2; 08-7/426-2; 08-7/427-2 РЕБАЛАНС БУЏЕТ („Сл.весник на РСМ“ бр. 262 од 04.11.20)	
	603	631	603	631	603	631	603	631
480	100.000.000		99.000.000		99.000.000		18.656.000	
	90.000.000	10.000.000	90.000.000	9.000.000	90.000.000	9.000.000	9.980.000	8.676.000
	<u>реализација - 31.12.2020</u>						9.916.745	6.837.212
	<u>% реализација - 31.12.2020</u>						99,37	91,65
	61.000.000		24.500.000		24.500.000		23.400.000	
481	41.000.000	20.000.000	6.500.000	18.000.000	6.500.000	18.000.000	6.500.000	16.900.000
	<u>реализација - 31.12.2020</u>						6.487.975	15.183.601
	<u>% реализација - 31.12.2020</u>						99,82	89,84
	3.000.000		2.700.000		2.700.000		2.700.000	
	483	/	3.000.000	/	2.700.000	/	2.700.000	/
<u>реализација - 31.12.2020</u>						/	1.233.690	
<u>% реализација - 31.012.2020</u>						/	45,69	
12.000.000		12.000.00		12.000.00		12.000.00		
485		12.000.000	/	12.000.000	/	12.000.000	/	12.000.000
	<u>реализација - 31.12.2020</u>						9.671.062	/
	<u>% реализација - 31.12.2020</u>						80,59	/
	/		/		/		1.100.000	
	486	/	/	/	/	/	/	/
<u>реализација - 31.12.2020</u>						/	/	
<u>% реализација - 31.12.2020</u>						/	/	
176.000.000		138.200.000		138.200.000		58.756.000		
48								
<u>РЕАЛИЗАЦИЈА 48 - 31.12.2020</u>						49.330.285		
<u>% РЕАЛИЗАЦИЈА 48 - 31.12.2020</u>						83,96		

На ставката 481-Градежни објекти, вкупно на двете сметки 603/637 и 631, во 2020 година се реализирани 21.671.576 денари, со што е постигната реализација од 92,61%. Во периодот до 31.07.2020 година се реализирани претежно набавките што беа почнати во текот на 2019 година и тоа: АС Скопје - 10.650.000 денари (реконструкција на внатрешна водоводна, канализациона и хидрантска инсталација и санитарни јазли); ОС Свети Николе - 940.698 денари (реконструкција на покрив) и ОС Кавадарци - 499.494 денари (набавка и монтажа на нови врати). До крајот на годината во ОС Тетово се реализирани 7.664.251 денар (реновирање на санитарни јазли и поставување на нов ламинат во канцеларии), во ОС Радовиш - 997.014 денари (реновирање на санитарни јазли), во ОС Кочани - 599.779 денари (адаптација на серверска просторија) и во ОС Гостивар - 396.000 денари (реновирање на архива).

На ставката 480- Купување на опрема и машини, вкупно на двете сметки 603/637 и 631, во 2020 година се реализирани 16.753.957 денари, со што е постигната реализација од 89,80%. На потставка 480110 – купување на канцелариска опрема се реализирани 540.217 денари, на 480140 – купување на информатичка и видео опрема – 14.180.437 денари и на ставката 480190 – купување на друга опрема – 2.033.303 денари. Во делот на набавки на информатичка опрема се реализирани следните расходи: во ОКС Скопје набавката почната во 2020 година во износ од 3.734.367 денари (информатичка опрема), во Врховен суд на РСМ – 3.499.998 денари (набавка на информатичка опрема за надградба на уредот за централизиран backup/restore на базите на податоци на сите судови во РСМ) и 1.289.652 денари за набавка на преносни компјутери; во Виш управен суд – 1.139.132 денари (набавка на информатичка опрема); во Управен суд – 299.101 денари (набавка на информатичка опрема), како и 4.080.000 денари (набавка на информатичка опрема) за АС Штип и за основните судови во Велес, Охрид, Прилеп, Струмица, Штип, Гевгелија, Кичево, Струга и Тетово, како и неколку помали набавки на информатичка опрема за други единки корисници. Освен тоа, на оваа ставка е набавена и опрема за видео надзор во износ од 1.200.000 денари од страна на АС Скопје, ОС Струмица, ОС Ресен, ОС Крива Паланка, ОС Крушево, ОС Велес и ОС Веница. Останатите средства на оваа ставка се реализирани за купување на друга потребна опрема за единки корисници, како што детектор врати, метални архивски ормари, телефонски централи, опрема за евиденција на работно време и слично.

На ставка 485 – Вложувања и нефинасиски трансфери, потставка 485230- Компјутерски софтвер беа реализирани вкупно 9.671.062 денари. Средствата ги реализираше Врховниот суд на РСМ и тоа за следните цели: софтвер претплата за

Firewall Check Point заштитата во судовите во РМ во износ од 4.896.658 денари и годишна софтвер претплата, постгаранциско и тековно одржување на хардверот и системскиот софтвер за функционирање на АКМИС системот во судовите во РМ во износ од 4.099.930 денари;

Процентот на реализација на капиталните расходи до 31.12.2020 година изнесува 83,96% и е во рамките на постигнатата реализација во текот на претходните години.

10.3.3. ПРОГРАМА 30-АКАДЕМИЈА ЗА СУДИИ И ЈАВНИ ОБВИНИТЕЛИ

10.3.3.1. РАБОТА НА АКАДЕМИЈАТА ЗА СУДИИ И ЈАВНИ ОБВИНИТЕЛИ ВО 2020 ГОДИНА

Академијата за судии и јавни обвинители „Павел Шатев“, во 2020-тата година, низ успешната реализација на сите предвидени активности, ја потврди својата максимална посветеност кон унапредување на ефикасноста и ефективноста на правосудниот систем, по пат на професионалното стручно усовршување на судиите, јавните обвинители, на судската и јавнообвинителската служба.

Во тековната 2020 година Академијата го реализираше приемот на VII генерација на слушатели на почетна обука која започна со активностите на 16 септември. Спроведувањето на приемниот испит преставуваше процес кој беше прилично обемен и согласно законските обврски долготраен. Со сите тешкотии кои ги наметна пандемијата, новата VII генерација едукативниот процес го започна со физичко присуство во просториите на Академијата посебно оспособени согласно мерките и препораките на Владата на РСМ за спречување и ширење на вирусот КОВИД 19, а потоа, физичкото присуство се замени со комбиниран модел, при што на дел од слушателите им беше овозможено да ја следат наставата онлајн. Со влошувањето на состојбата во нашата земја, Академијата успешно ја трансформираше теоретската настава целосно онлајн, со тоа што обезбеди техничка поддршка истата непречено да се одвива, при што предавачите добија опремена просторија во Академијата за да можат ефикасно да го одржат својот час. Академијата ги зема предвид сите препорачани мерки па за таа цел, освен потребна дистанца меѓу слушателите, набавка на заштитни маски од висок квалитет (KN 95), визири, мерачи на телесна температура, УВ ламби и заштитни пултови.

При организирање на теоретската настава Академијата воведо новина која се однесуваше на концептот на предавањата кој треба да содржи најмалку 70% пракса и

30% теорија. Имено, анализирајќи го наставниот процес кој се организираше во изминатите години се увиде дека предавањата кои во поголем дел се базирани на пракса и вежби се далеку покорисни за слушателите во почетна обуката.

Во меѓувреме, Академијата презеде уште еден чекор во насока на исполнување на својата мисија и во септември 2020 година, согласно барањата на Советот на јавните обвинители и Судскиот совет, објави нов оглас за прием на нови 97 слушатели во почетна обука, а постапката е во тек.

До денес почетната обука на Академијата ја поминаа VI генерации или поточно 130 кандидати од кои 66 од нив практикуваат судска функција, а 64 јавно обвинителска функција.

Со примена на информатичката технологија Академијата на успешно реализираше низа настани преку својата ЛМС платформа или други онлајн платформи.

Најголемиот дел од едукативните настани Академијата ги организира самостојно, пришто се ангажираат национални правни експерти од фелата но исто така и професори од правните факултети во државата. Па, така во 2020 година организирани се вкупно 130 едукативни настани, на кои учество земале вкупно 2858 учесници, од кои: 1392 судии, 647 јавни обвинители, претставници на др. релеванти институции 819.

За целосна и успешна реализација на зацртаните активности согласно програмата, дел од едукативните настани Академијата ги реализира со помош на странски партнери и проекти кои се ревностни поддржувачи на работата на Академијата. Во тековната година во соработка со странски партнери беа реализирани вкупно 95 настани, на кои учество зеле 2058 Учесници, од кои: 924 судии, 531 јавни обвинители, 221 стручни и 382 претставници на други релевантни институции.

Покрај програмата за задолжителна континуирана обука на судиите и јавните обвинителите, Академијата развива и посебна програма со која се опфаќаат посебно стручните судски и јавнообвинителски службеници. Во 2020 година, во самостојна организација на Академијата, реализирани беа 2 обуки за судските и за јавнообвинителските службеници, со учество на вкупно 56 учесници, од кои 27 беа судски службеници и 29 јавнообвинителски службеници на следните теми: Примена на Законот за судска служба (вработувања во судската служба и унапредувањето на судските службеници); Case management -(Електронско водење на предметите во јавните обвинителства)

Во рамки на програмата задолжителната континуирана обука, Академијата редовно организира и специјализирани обуки наменети за претседатели и шефови на јавните обвинителства, како и за судиите на Управниот и Вишиот управен суд. Во 2020 година организирани се вкупно 6 специјализирани обуки, од кои 3 за претседатели на судовите и 3 за шефови за јавните обвинителства. За судиите на Управен суд и Виш Управен суд беа организирани вкупно 13 обуки.

Во рамките на соработка со домашни институции, Академијата во текот на 2020 година оствари соработка со Министерството за правда, Министерството за информатичко општество и администрација, Центар за правни истражувања и анализи (ЦПИА), Државен совет за превенција на детското престапништво и Комора на медијатори на РСМ.

Во насока на промовирање на правосудниот систем и на неговите вредности, Академијата продолжи со јакнење на партнерството со институциите за обука на земјите од регионот и од Европа, преку повеќегодишна соработка со странски партнери и проекти, Амбасада на САД во РСМ, Канцеларијата на високиот комрсаријат за бегалци на Обединетите нации-УНХЦР, Мисија на ОБСЕ во Скопје, Европска Унија и Совет на Европа, Хоризонтален инструмент за Западен Балкан и Турција II, ЈУФРЕКС – Зајакнување на судската експертиза за слободата на изразување и за медиумите во Југоисточна Европа, Инструмент за техничка помош и размена на информации (ТАИЕХ) на Европската Комисија, ИПА- Поддршка на реформите на правосудниот сектор, Програма ДЦАФ за реформа на безбедносно-разузнавачките служби на РСМ, ЕЈТН, Европски институт за јавна администрација ЕИПА, Германска фондација за меѓународна соработка (ИРЗ), Амбасада на Република Франција, Амбасада на Кралството Холандија.

10.3.3.2. РЕАЛИЗАЦИЈА НА БУЏЕТОТ НА АКАДЕМИЈАТА ЗА 2020 ГОДИНА

За 2020 година на Академијата ѝ беше одобрен буџет во висина од 75.000.000,00 денари.

Реализацијата на буџетот за 2020 година за Академијата за судии и јавни обвинители изнесува 93,24% и тоа:

	Првичноодобрен буџет 2020	Буџет согласно Измени и дополнувања на Буџетот на РМ за 2020	Конечен буџет 2020	Реализација	%Реализаци ја/Конечен буџет 2020
40	48.000.000	23.706.000	23.706.000	23.090.642	97,40
42	25.000.000	16.700.000	16.700.000	14.795.736	88,60
48	2.000.000	900.000	900.000	625.492	69,50
Вкупно	75.000.000	41.306.000	41.306.000	38.511.870	93,24

10.3.3.2.1. КАТЕГОРИЈА 40-ПЛАТИ И НАДОМЕСТОЦИ

Категоријата 40-Плати и надоместоци ги опфаќа платите на директорот на Академијата, вработените во Академијата и кандидатите за судии и јавни обвинители кој посетуваат почетна обука. Реализацијата на буџетот на оваа категорија изнесува 97,40%.

10.3.3.2.2. КАТЕГОРИЈА 42- СТОКИ И УСЛУГИ

Ставка 420 Патни и дневни трошоци – вкупен износ од 350.000 денари

Поради ефикасно организирање на повеќедневни обуки и семинари, од оваа ставка се обезбедуваат средства за хотелско сместување за учесниците, предавачите и менторите од другите Апелациони подрачја.

Со цел да се унапреди меѓународната соработка на Академијата во рамките на оваа ставка се обезбедени средства за реализирање меѓународните студиски посети на странски институции, реализирање на учество на конференции и работни состаноци, при што трошоците кои не се покриени од странскиот проект, истите се надоместуваат од буџетските средства на Академијата.

Ставка 421 Комунални услуги - вкупен износ 2.700.000 денари

Оваа ставка ги покрива основните трошоци за комуналните услуги, телефонските услуги, средства за гориво, транспорт. Со оглед на тоа дека активностите за реализирање на овие обуки се извршуваат по апелациони подрачја во регионалните центри Битола, Штип и Гостивар, со цел за целосно извршување на предвидените активности, од поголем обем се трошоците за гориво, трошоците за превоз на учесниците и предавачите и сл. Академијата поседува само едно возило поради што, континуирано се спроведува јавна набавка на услуга за патнички транспорт на луѓе.

Ставка 423 Ситен инвентар, алат и др. материјали за поправки – вкупен износ од 1.800.000 денари

Средствата од оваа ставка беа наменети за набавка на канцелариски материјал, нова стручна литература, компјутерски репроматеријал, средства за хигиена, прехранбени продукти, резервни делови и други материјали.

Ставка 424 Поправки и тековно одржување –износ од 810.000 денари

Опремата и просторот на Академијата датираат од 2005 та година поради што постои потреба од континуирано надградување и одржување не само на објектот, одржување на две патнички моторни возила, потоа на опремата за видео надзор, опремата за симултан превод, системот за греење и ладење и друго, опремата која ја користат вработените во својата секојдневна работа, со цел истата беспрекорно да функционира.

Ставка 425 Договорни услуги – вкупен износ од 9.690.000 денари

Средствата од оваа категорија беа наменети за исплата на надоместок на предавачите кои предаваат во Академијата во рамките на почетната и континуираната обука како и на менторите и координаторите, експертите кои учествуваат во подготвување на прашањата и материјалите кои се составен дел од приемниот и завршниот испит, за изнајмување опрема и соодветен простор како и преведувачи за писмен и симултан превод.

Ставка 426 Други тековни расходи - вкупен износ 1.350.000 денари

Поради специфичноста на дејноста која што се извршува во Академијата, обемот и видот на активности и трошоци кои настануваат во редовното работење а кои што не би можеле да се покријат од другите предвидени ставки, се користат средствата кои се распределени на оваа ставка. Овде се вклучени средства со кои се надоместуваат трошоците во почетна и континуирана обука.

10.3.3.2.3. КАТЕГОРИЈА 48-КАПИТАЛНИ РАСХОДИ-вкупен износ 900.000

Буџетот на ставката 480- Купување на опрема и машини е искористен за набавка на канцелариски мебел и клима уреди за потребите на Академијата.

10.3.3.2.4. СМЕТКА 785 – СМЕТКА НА ДОНАТОРСКИ СРЕДСТВА

Академијата за судии и јавни обвинители во текот на 2020 година во соработка со Совет на Европа има добиено средства-донација во вкупен износ од 2.914.251 денари. Дел од овие средства се реализирани за настани кои се предвидени со овој проект. Дел од средствата се пренесуваат во 2021 година, бидејќи проектот е предвиден да се реализира до 2022 година.

10.3.3.2.5. СМЕТКА 787 – СМЕТКА НА СОПСТВЕНИ ПРИХОДИ

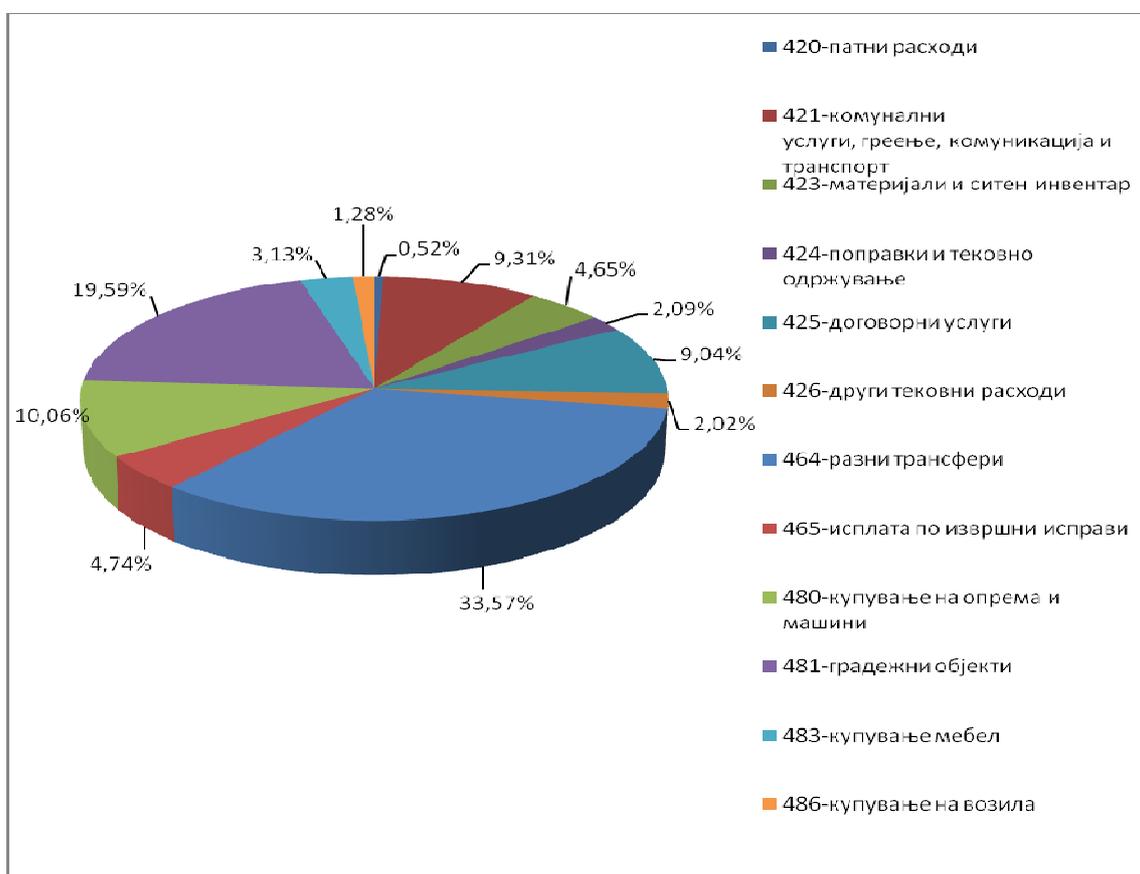
Академијата за судии и јавни обвинители во текот на 2020 година, по основ на сопствени приходи има остварено прилив во вкупен износ од 513.220,00 денари, овие средства не се искористени во 2020 година и се пренесуваат во 2021 година.

10.4. РЕАЛИЗАЦИЈА НА СОПСТВЕНИТЕ ПРИХОДИ НА СУДОВИТЕ ЗА 2020 ГОДИНА

Покрај средствата одобрени од Буџетот на РСМ, со судскиот буџет се планира, усвојува и реализира буџет на сопствени приходи, кои судовите ги остваруваат по различни основи и тоа:

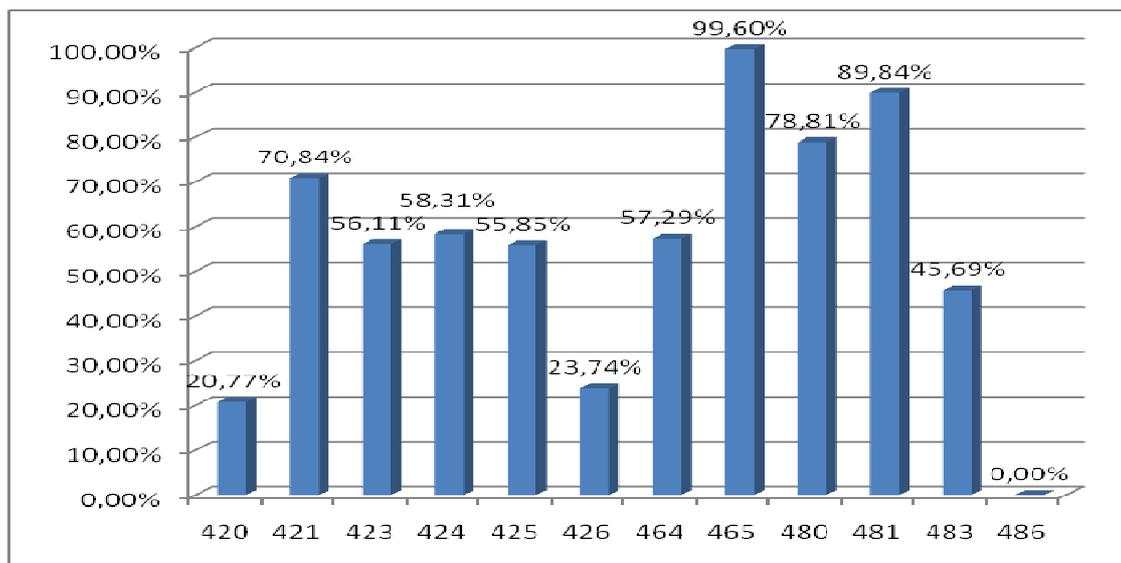
- Приходи остварени од други неданочни приходи
- Приходи од осигурување на имот
- Приходи од депозити, закупнини, судски паушали и сл.

Конечниот буџет на сопствени приходи за 2020 година изнесуваше 86.250.000,00 денари, а неговата распределба по ставки во вкупниот буџет е претставена на графикот.

Притоа како што може да се забележи најголем дел од средствата се наменети за ставката 464-Разни трансфери или 33,57%, а следна позначајна ставка е 481-Градежни објекти. Исто така, голем дел од буџетот е распределен на ставката 480-купување на опрема и машини и тоа 10,06%.

Реализацијата на буџетот за 2020 година за програма 20-судска администрација за сметката 631 сопствени средства изнесува 66,97%. Степенот на реализација на одобрените буџетски средства од оваа сметка по расходни конта е претставена на графикот.

11. ЗАКЛУЧОЦИ

1. Предлог буџетското барање на судската власт за 2020 година изнесуваше 3.219.430.000 денари вклучувајќи ги средствата наменети за финансирање на работењето на програма 20-судската администрација и средствата наменети за програма 30-Академијата за судии и јавни обвинители, а одобриениот буџет изнесуваше 2.163.400.000 денари, што влијае единките корисници на судската власт да не се во можност да постапат по одредени обврски кои се законски дефинирани:
 - замена на компјутерската опрема во рок, согласно амортизираноста на опремата, посебно замена на серверската опрема која е стара и дотрена и не соодветствува на потребите на судската власт
 - надградба на софтверските програми од средства на судскиот буџет или воведување нови софтверски решенија
 - дејствија кои треба да се превземат за заштита на личните податоци согласно Законот за заштита на лични податоци судовите,
 - не се обезбедени средства за набавка на опрема и оружје на судската полиција
 - редовно и навремено реновирање и одржување на судските згради;
 - не се врши редовно тековно одржување на различните системи на инсталации и други постројки во судските згради;
 - не се изврши воведување на системи за управување со квалитет во работењето на единките корисници (освен во Судски совет на РСМ, Врховен суд на РСМ, четирите апелациони судови и Академијата за судии и јавни обвинители) и др;

Примената на Законот за судски буџет од аспект на определување на судскиот буџет како процент од БДП ќе овозможи независност и самостојност на судската власт во остварувањето на своите законски надлежности.
2. Процентот на реализација на судскиот буџет изнесува 99,43 %, значи многу висок процент на реализација на буџетот, што е согласно целите на СБС
3. Во текот на годината, имајќи ја во предвид состојбата на единки корисници и нивните приоритети, извршени се бројни пренамени на намената на средствата заради поефикасна реализација на буџетот.
4. Судовите правеа напори за наплата на судските паушали и по тој основ обезбедија дополнителни средства за тековното работење

5. АБМС системот овозможува секојдневно следење на реализацијата на буџетите на судските единици, а добиените податоци овозможуваат да се постигне и висок степен на реализација на вкупниот буџет на судската власт. Судскиот буџетски совет давајќи конкретни насоки на менаџментот на судовите настојуваше ефикасно да се искористуваат расположливите средства. Најголем дел од обврските во текот на 2020 година се реализираа, а она што како обврска што се пренесе во 2021 година се пред се обврските за комуналии кои за месец декември стигнуваат во месец јануари, но се евидентираат како обврски за 2020 година.
6. При ревизорските контроли ДЗР констатира бројни системски слабости со кои се отежнува нормалното работење на судовите.
7. Структурата на буџетот мора да претрпи промена во насока на зголемување на учеството на капиталните расходи каде значително учество мора да има навремената замена, односно набавка на компјутерската и друга опрема и воведувањето нови, одржувањето и надградбата на софтверските решенија.
8. Опремата за аудио и аудиовидео снимање во судовите е дотраена
9. Проблемот со несоодветната кадровска и старосна структура останува актуелен и во 2020 година. Исто така значајно е и нерамномерното оптоварување на вработените од исти категории во различни судови. Во текот на 2020 година судовите се соочија со проблеми во имплементацијата на Законот за судска служба и Законот за вработените во јавниот сектор, со што се наметнува потреба за усогласување на овие два закона.
10. Зградите во кои се сместени судските институции се стари, а посебно е алармантна состојбата со фасадата на Врховниот суд на РСМ и Основниот граѓански суд, зградата на Апелациониот суд Скопје и Основен граѓански суд Скопје, судовите со основна надлежност, и сл. Судовите располагаат со голем број на предмети во работа и архивирани предмети кои согласно Законот за архивски материјал треба да се чуваат определен период, а просторните услови не обезбедуваат во сите судови соодветен архивски простор.
11. Секторот за ревизија не располага со доволен и соодветен број вработени согласно бројот на единици корисници во судската власт, во судската власт нема доволно вработени лица за односи со јавноста Центарот за информатика во Судскиот совет на РСМ не е екипиран и сл.

ПРЕПОРАКИ:

1. Во соработка со Министерството за финансии да се обезбеди целосна примена на Законот за судски буџет во делот на обезбедување соодветен процент на судски буџет во однос на Бруто домашен производ и обезбедување целосна самостојност на судската власт во постапките за вработување и унапредување на вработените. Судскиот буџетски совет изработи текст на Измена и дополнување на Законот за судски буџет и го достави до Министерството за правда. Се очекува во текот на 2021 година соодветна посветеност од сите надлежни институции за донесување измени на Законот за судски буџет во насока на натамошна целосна финансиска независност на судската власт;
2. Потребна е итна замена на серверската опрема во судската власт;
3. Потребно е воведување нови и надградба на софтверските решенија кои се во примена во судската власт. АКМИС системот како софтверско решение веќе е застарено и има потреба од поголеми интервенции. Во текот на 2021 година треба да се направи анализа од досегашната примена на АКМИС системот и да се утврди дали треба да се воведат нов софтверски систем или да се надгради постоечкиот. Обезбедувањето на донации за овие активности ќе биде од големо значење. Процесот на дигитализација на судството е исто така еден од приоритетите на судската власт за што судската власт треба да посвети сериозно внимание и активности и да обезбеди ресурси покрај од својот буџет и од донации;
4. Обезбедување средства за опремување на сите судници со опрема за аудио визуелно снимање на рочиштата согласно закон;
5. Обезбедување соодветни просторни услови за Академија за судии и јавни обвинители;
6. Обезбедување соодветни просторни услови за Вишиот управен суд;
7. Обезбедување услови за реновирање на зградата во кој треба да биде сместен Управен суд;
8. Во соработка со Министерството за правда и Адвокатската комора да се изврши намалување на висината на цените на адвокатските услуги по однос за бранителите по службена должност што влијае на средствата кои се издвојуваат за оваа намена од судскиот буџет и во консултација со експертската јавност;
9. Обезбедување на согласност од Министерството за финансии за обезбедени средства за вработувања на приоритетни работни места согласно Единствениот план за вработување во судската власт и Годишниот план за

вработување во Судски совет на ССРСМ и Академијата за судии и јавни обвинители;

10. Изработка на функционална анализа на сите судии, потоа и донесување на нови систематизации на работните места во судовите;
11. Изработка на проекти за капитално инвестирање во судовите согласно проектирани средства за капитални инвестиции за наредните фискални години (во координација со Министерство за финансии);
12. Зградите во кои се сместени судските институции се стари, а посебно е алармантна состојбата со фасадата на Врховниот суд на РСМ и Основниот граѓански суд, зградата на Апелациониот суд Скопје и Основен граѓански суд Скопје, судовите со основна надлежност, и сл. Судовите располагаат со голем број на предмети во работа и архивирани предмети кои согласно Законот за архивски материјал треба да се чуваат определен период, а просторните услови не обезбедуваат во сите судови соодветен архивски простор. Обезбедувањето на потребни финансиски средства за реновирање и реконструкција за наведените згради да биде приоритет во идниот период.

**СУДСКИ БУЏЕТСКИ СОВЕТ
ЗАМЕНИК ПРЕТСЕДАТЕЛ**

Беса Адеми

